

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 120 Ft

XII. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2005. március

MÁRCIUSI GONDOLATOK 2005-BEN

Időutazás 157 év történetében

„És mi az emberiség története? vérfolyam, amely
Ködbevesző, szikláibul a hajdanna ered ki,
És egyhosszában szakadatlan foly le korunkig.
Azt ne higgyétek, hogy megszűnt már. Nincs pihenése
A megeređt árnak, nincsen csak a tenger öleiben.

(Petőfi: Az ítélet)

Ezeket a gondolatokat Petőfi fogalmazta meg, és látónoki módon még tovább folytatta: „Rettenetes napokat látok közeledni, minőket eddig még nem látott a világ.”

Nem véletlen, hogy egy huszonéves fiatalember ilyen színben látta a világot. Új eszmék röpködtek a levegőben már a francia forradalom óta. Új szükségletek, igazságtalan zsarnokságok feszítettek az akkori országok feudális rendszerét. Óriási volt a társadalmi igazságtalanság, a gazdagok és a szegények közti különbségek, a jogtalanság, az elnyomás.

Ha végigtekintünk Amerikától kezdve egész Európán át, azt látjuk, hogy mindenütt mozgott a föld, valami készülődött, nyíltan, vagy titokban, de recsegett, ropogott az évszázados feudális berendezkedés. A fennálló rendszerek urai legtöbbször elnyomták, leverték a változtatni akaró próbálkozásokat, mégis Európa-szerte, sőt azon kívül is, forradalmi szellő fújdogált. Mélyről jövő érzések jelentkeztek mindenütt. Nem csupán az elégedetlenségé, hanem a haragé, és a lázadásé a fennálló politikai, társadalmi és gazdasági renddel szemben. Változtatni akartak, és ebben közös volt az akarat a nemzetek között. Világforradalomra készülődtek.

Ebben a légkörben a tavaszt hozó, rügyfakasztó, életet indító márciusban végigfutott a forradalom tüze Európa országain, s március 15-én nálunk is belehasított az addigi reménytelenségbe egy merész hang:

„Talpra magyar, hí a haza! Itt az idő, most vagy soha! / Rabok legyünk vagy szabadok? / Ez a kérdés, válasszatok! - / A magyarok istenére! / Esküszünk, / Esküszünk, hogy rabok tovább / Nem leszünk!”
(Petőfi: Nemzeti dal)

folytatás a 16. oldalon

Thorma János: TALPRA MAGYAR!

Önnak joga van tudni...

Február 24-én tartotta Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete havi ülését, amelynek legfontosabb napirendje az idei költségvetési rendelt elfogadása volt. Megkönnyítette a képviselők döntését az a szavazás előtti jó hír, mely szerint a bíróság a város számára kedvezően döntött egy peres ügyben, amelynek eredménye, hogy nem 181 millió forint hitelt, hanem csak 44 millió forint hitelt kell a városnak beterveznie az idei év pénzügyi egyensúlyához. Létszámleépítés 7 fő lesz, valamint a nyugállományba vonulók helyét nem töltik fel a hivatalban, illetve az intézményeknél. A felújítási és fejlesztési lehetőségek nagyon megcsappantak, de a megkezdett beruházások folytathatóak, a fürdővel kapcsolatos betervezett pénzkidadás összesen 65 millió forint, amiben 50 férőhelyes parkoló, a buszmegálló kiépítése, és 30 millió forint pénzeszköz átadás szerepel.

Az Ultrahang Közhasznú Egyesület 4 millió forint pénzbeli támogatást kap a készülék vásárlásához. Folytatódnak az útépitési, és elkezdődnek az útfelújítási munkák. A költségvetés végösszege: 3,1 milliárd forint, amelyből a működési kiadások összege 2 milliárd, a felújítások összege 27 millió, és a beruházások összege 740 millió forint, tartalék 292 millió forint.

A 2004. évi költségvetés mérlegének főösszege: 3,5 milliárd forint.

Rendelelmódosítás! A Gondozási Központban az emelt szintű ellátást igénybevevőknek, ha a haláleset egy éven belül következik be, akkor az egyszeri hozzájárulásként befizetett összegnek bizonyos %-át a törvényes örökösnek vissza kell fizetni; 6 hónapon belüli elhalálozás esetén: 66 %-ot, hat hónapon túl, egy éven belül: 33%-ot, az egy éven túli elhalálozás esetén a befizetett összeg teljes egészében a fenntartót illeti.

Csökken a környezetszennyezési díj az előző évhez képest: lakossági csatornaszolgáltatást igénybe vevőknel: 5 Ft, hatósági csatornadíjat fizetőknel: 7.5 Ft, szippantott szennyvíz után: 11,25 Ft fizetendő köbméterenként.

A felszámolás alatt lévő Thermál Invest RT-be apportált Erzsébet ligeti ingatlan visszaszerzésére a polgármester tárgyalást kezdeményez a felszámolóval.

Az Erzsébet Ligeti buszmegálló a Vidovszky utcai buszfordulóval épül ki.

A danzugi megíúsult útépitésre befizetett összegből (1.890.000 Ft), 1.798.000 forintot átutal a Csárdaszállás Önkormányzatának, aki felvállalta a danzugi útépités gesztorságát.

Elkészül az idei útfelújítási terv, amelynek bruttó költségvetése 60 millió forint lesz. Ebből támogatási igény: 24, M Ft, lakossági hozzájárulás 12 M Ft, sajáterő 20 millió forint lesz.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

Az endrődi csendőrsortűz áldozatairól az idén március 20-án, Virágvasárnap emlékezünk meg.

Az esti mise után kimegyünk az emlékműhöz koszorúzni, gyertyát gyújtani, imádkozni az áldozatokért. Jöjünk minél többen!

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség országos választmányi ülése

Február 19-én tartotta a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Országos Választmányi ülést. A küldöttgyűlés díszvendége volt Orbán Viktor a Fidesz MPSz elnöke.

Orbán Viktor több mint egyórás beszédében többször is hangsúlyozta, hogy a XXI. Századi magyar jobboldal és a Fidesz- Magyar Polgári Szövetség nem létezhet kereszténydemokrácia által képviselt értékek, eszmék nélkül.

Munkabarátság gazdaságpolitikára és adórendszerre van szüksége Magyarországnak, ennek jegyében nyújtotta be a Fidesz-Mkdsz frakció az adórendszer-módosító javaslatát a Parlamentnek. Javasolta továbbá, hogy MKDSZ legyen a családi-adórendszer bevezetésének, és a főállású anyaság módosító programjának és bevezetésének az élharcosa.

Bejelentette, hogy: a Nemzeti Konzultációs Tanács megalakul még február hónap folyamán, amely elindít 7-8 hónapig tartó országos akciósorozatot, amint azt országértékelő beszédében is, a 2005. évet a nemzeti konzultáció évének hirdette meg. Megtudtuk, hogy a Nemzeti Konzultáció Tanácsot olyan emberek alkotják, akik a politika fölött állnak, nem kívül rajta, benne vannak, ugyan vannak nyilván értékeik, meg szimpátiáik, de a napi harcokban nem vettek részt – mondta Orbán Viktor. Hozzátette: ezeket az embereket arra kéri, hogy a különböző területeken bonyolítsák le a konzultációkat, amelyek három formában zajlanak le. Egyrészt fórumokat, kulturális programokat tartanak, és megindítják a faluparlamenteket is, leveleket, kérdőíveket küldenek majd, valamint telefonon és Interneten is elérhetőek lesznek. Ez egy hét-nyolc hónapig tartó, az egész országot megmozgató akciósorozat lesz – fogalmazott Orbán Viktor. Hangsúlyozta továbbá: a nemzeti konzultációt nem a Fidesz indította, hanem személy szerint Ő maga, ugyanakkor a párt az elnökségi ülésén döntött arról, hogy részt vesz ebben a programban. Meg kell hallgatni, és meg kell érteni az embereket! Így indulhat el egy új kapcsolat az emberek között!

Kiemelte még, hogy Európát a kereszténység hozta létre, és kovászként össze is tartotta. Ha az Európai Alkotmány értékeket is megfogalmaz, harcolni kell, hogy ne maradhasson ki az alkotmány szövegéből a kereszténység, mint ahogy az jelenleg van, ebből nem következik az, „hogy ennek mindig így kell lennie”. Ezt nem fogadhatjuk el! Az Európai Alkotmánynak ezt a részét meg kell változtatni, és mi az az erő leszünk, mind Magyarországon, mind Európában, amely küzdeni fog azért, hogy ez a változtatás létrejöjjön - szögezte le. Európának lélekben is összetartozásra van szüksége, amit csak a kereszténydemokrácia tud összetartani. Magyarországnak is nagy szüksége van a kereszténydemokráciára, az ellenség szeretetét csak a kereszténységben tanítják.

A XXI. század gondolkodásából nem hiányozhat az a keresztényi gondolkodás, hogy önmagunknál próbáljunk nap, mint nap kicsit jobbak lenni, ehhez bizonyosan szükség van némi gondolkodásmód változásra is. Nekünk, kereszténydemokratáknak kell a haszonelvű és értékelvű világ tolmácsai lennünk, nagy küldetése ez a polgári oldalon a kereszténydemokratáknak!

Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés megyei elnöke

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet a jószágért, a törődésért!

„A jöttet ugyanis nem jótékonykodás!
Igazi jöttet egyedül az, ami valóban segít is a másikon.
Éhhez azonban erő kell, figyelem.
A másik bűnének és nyomorának teljes és maradéktalan átélése.
Szembenézés az elviselhetetlennel.
Szembenézés a kibírhatatlannal.
Szembenézés és azonosulás vele.
Mivel így és csakis így segíthetünk a Másikon.”

Pilinszky János szavai ezek, és milyen igazak, mennyire illenek az alábbi történéshöz:

Két adományozás során közel 500 családnak sikerült nem kis örömet szereznie ebben a hideg télben. December 29-én 210, és január 21-én újabb 225 zsák burgonyát oszthattunk ki a városunkban élő, valamint a hunyai, dévaványai és ecsegfalvi rászorultaknak.

Az adományozás nemes gondolatát tett követte. Domokos László országgyűlési képviselőnk a mozgáskorlátozottak városi elnökével, Timárné Kozma Ágnessel vette fel a kapcsolatot, valamint a helyi kereszténydemokratákkal. Nem kis feladatot jelentett az adomány fogadása, és tisztességes elosztása. A kedvezményezettek nevében köszönjük meg az adományt egy kondorosi vállalkozónak, a szétosztást Timárné asszonynak, és a munkatársának Fülöpné Kis Erzsébet asszonynak, valamint a még közreműködő endrői kereszténydemokratáknak, és a Gondozási Központ dolgozóinak, és végül de nem utolsó sorban képviselőnknek, Domokos Lászlónak aki az akciót ide szervezte.

„Csak az lesz tiéd, amit odaadtál,
Csak az, mi minden kincsnél többet ér:
A tett, a szó, mit szeretettel adtál,
veled marad, s örökre elkísér.”

(Túróczy Zoltán: Tanács)

JÓ HÍR A VÁLLALKOZÓKNAK!

A Mikrohitel Program feltételei kedvezően változtak!
A változás főbb vonásai:

A felvehető mikrohitel felső határa 5 millió forintra emelkedik.

A futamidő 3 milliós hitelösszeg-határig maximum 3 év, 3-5 milliós hitel esetén 5 év. A beruházáshoz kapcsolódó forgóeszköz –finanszírozás mértéke akár 50% is lehet. A mikrohitel összegének 50%-a a későbbi elszámolás mellett előfinanszírozható.

Az új feltételek hatályba lépésének ideje: 2005. február 8.

További előnyök: Induló vállalkozások is kaphatnak mikrohitelt.

Mikrohitel Plusz Program keretében további hitel lehetőség is nyílik. Összege: legfeljebb 10 Milliós Ft, futamideje maximum 7 év, türelmi ideje: 2 év, kamata a jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű.

Az Országos Mikrohitel Program átalakításával, valamint a Mikrohitel Plusz konstrukció várhatóan 2005. márciusi elindításával a mikrohiteladóknak kínált finanszírozási források az eddigi, akár ötszörösét is elérhetik, az eddigi 3 millió helyett a jövőben a megemelt összegű 5 M Ft-os mikrohitel mellett felvehető a 10 M Ft-os Mikrohitel Plusz is, tehát a mikrohiteladóknak 15 millió forintos forráshoz juthatnak, mellyel a fejlesztési és forgóeszköz-finanszírozási igényüket tudják kielégíteni.

Békés megyében a mikrohitel ügyintézés: Békés Megyeért Vállalkozásfejlesztési Közhatalnok Közalapítvány végzi, Békéscsaba Árpád sor 18; T.: 442-520.

Hazánk délkeleti régióját az Európa Parlamentben tavaly májustól Dr. Becsey Zsolt képviseli, aki a Fidesz-MPSZ-MKDSZ színeiben jutott a brüsszeli kontinens törvényhozásába. Kampányában azt ígérte, hogy élő kapcsolatot szeretne tartani választóival. Ennek jegyében január végén Békéscsabán tartott szaktájékoztatót, majd a megyegyűlésen is beszámolt munkájáról. Az EU-Parlament egyik legfontosabb bizottságában, a gazdasági bizottságban dolgozik. Tagja volt annak az öttagú delegációnak, amelyik a délszáv, vajdasági elsősorban a magyarellenesség pogromok kivizsgálására utazott a helyszínre. Becsey Zsolt Békéscsabán a Mednyánszky utcában irodát tart fenn, (Mednyánszky 2; T.: 547-510; Pf. 206) ahol Tóth Miklós irodavezetővel történő előzetes megbeszélés után bárki szót válthat uniós képviselőnkkel.

Békéscsabán a Megyeházán a megye elmúlt évtizedének régészeti ásatási eredményeit bemutató kiállítás nyílt. Dr. Szatmári Imre megyei műzeumigazgató nyitotta meg az igen értékes és érdekes kiállítást. (Sajnos a gyoamaendrői ásatások eredményei még említésre sem kerültek!?)

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) attól tart, hogy a madárinfluenza vírusának már van olyan mutációja, amelyik nemcsak az állatokról terjedhet át az emberre. A WHO szakértői szerint világviszonylatban tízmilliók életébe kerülhet az influenzajárvány. Thaiföldön néhány nap alatt már kilencen haltak bele a madárinfluenzába. Rövidesen 150 ezer ember beoltására elegendő oltóanyagot állítanak elő, de becslések szerint ennek többszörösére is szükség lehet.

Szerte a világon katasztrófatervet dolgoznak ki. Az ÁNTSZ-től származó tájékoztatás szerint Magyarország is felkészül az esetleges influenzajárványra, részletek még nem ismertek.

A Katona József Művelődési Központ programjai:

Február 28–március 4-ig naponta 8–17 óráig Interaktív természetismereti és környezetvédelmi KIÁLLÍTÁS, valamint rendkívüli tanórák diákoknak.

Óvodások és általános iskolások közé hozzák a természetet újszerű, élményeket adó módon.

– tárlatvezetés – korosztálynak megfelelő ismeretek és feladatok Csoportokat előzetes egyeztetés alapján fogadnak – Majoros Boglárka 06/30/4503-237

Egyedülálló embereket, családokat is fogadnak – segít a tárgyak melletti írásos ismertető, kiállításvezető fűzet. Belépő egységesen : 100 Ft/Fő

Március 4-én 12 órától Bérletes hangverseny a Filharmónia Kelet Magyarországi Kht szervezésében

Március 5-én 9–15 óráig Festményvásár

Március 17-én 13 órától a KISOSZ Békés Megyei Szervezete új Kereskedő, vendéglátó tanfolyamot indít.

Március 21-én Agatha Cristie regénye alapján Csik Csaba által írt Meghívás egy gyilkos vacsorára című interaktív vacsoraszínház, budapesti művészek előadásában.

Játsszák: Fogarassy András, Bor Viktor, Lénárt László, Simonyi Krisztina, Bodrogi Attila, és az endrői születésű Balázs Andrea a Komédiás Kör örökös tagja. Az előadás egy különös történet, amely egy 18. századi magyar kastélyban játszódik, ahol a szerelem, a féltékenység és természetesen a pénz gyilkossághoz vezet. A gyilkos kilitét viszont nem egy nyomozónak, hanem magának a közönségnek kell kitalálnia, akik a színeszek melletti asztaloknál ülve egy vacsora elfogyasztása közben nyomoznak. Kimondottan ajánljuk gondolkodni és izgalomra vágyó nézőknek.

Belépő egységesen, a vacsorával együtt: 1.500 Ft

Április 4-én Bor, kolbász és pálinka verseny a Nyugdíjas Kertbarát Kör szervezésében
Április 11. és 18. 8–12 óráig VÉRADÁS

Sajtóközlemény - KISZ-es demagógia!

Gyurcsány Ferenc elismerte, hogy ígéreteiket nem tartják be. Szembesülnünk kellett azzal, hogy a szív- és érrendszeri gyógyszerek nem lesznek ingyenesek, az ápolónői hűségjutalom továbbra sem kerül bevezetésre, az iskolások autövetetői jogosítványának megszerzése nem az ígéreteknek megfelelően teljesül. Nincs család-támogatás, a munkahelyeink veszélyben vannak, ellehetetlenülnek az önkormányzatok és a kistérségek, melyek mára egyre élethetlenebbek. A mezőgazdaságból élők pedig csak hitellel számíthatnak, támogatásra nem! Az MSZP-SZDSZ kormány az elmúlt három esztendőben 33 alkalommal emelt adót, és hat új adónemet vezetett be. Mélyből törő gáz-árak a magasan, a vállalkozók terhei az egekben!

A megyénket érintő problémákból, ha kiemeljük a fontosakat, láthatjuk, hogy az országot irányító MSZP-SZDSZ vezette kormány számára a Békés megyeieket érintő kérdések kimaradtak. Talán szakmai hozzá nem értés, talán politikai akarat miatt? A Békés megyei emberek helyzetét ismerve megállapítható, hogy a megyében élők válságok sorozatával küzdenek. Jelenleg minden területen aktuális lenne a túlzólat. A leszakadás után ma már a megye periferiára kerüléséről beszélhetünk, ám KISZ-es habitussal nem lehet konkrét problémákat megoldani, és hitelét veszített ígéretekkel az emberek figyelmét elterelni.

Kérjük a megye MSZP-SZDSZ vezetését, hogy haladéktalanul tegyenek konkrét lépéseket az MSZP-SZDSZ kormánynál, hogy a 44-es út fejlesztése, a mezőgazdaság problémáinak megoldása, a megyei munkanélküliség felszámolása bekerüljenek Nemzeti Fejlesztési Tervbe. Három év után már ne csak beszéljenek, tegyenek!

Domokos László
országgyűlési képviselő

Népi kezdeményezés az ápolási díjért. 54 ezer aláírást gyűjtött az Értelmi Sérültek és Családjaik Jogvédő Egyesülete. A szervezet azt kívánja elérni, hogy az Országgyűlés tüzze napirendre az ápolási díj kérdését, azaz egy új törvényben ismerjék el a súlyos fogyatékos és állandó felügyeletre szorulókat napi 24 órában gondozó hozzátartozó tevékenységét teljes értékű munkavégzőként, és ennek megfelelően az ápolási díj összege ne lehessen kevesebb a mindenkori minimálbér összegénél.

Január 20-tól a kormány ideiglenesen megtiltotta a kukoricamoly ellen géntechnológiával készített kukoricafajták forgalmazását. A felfüggesztésnek időkorlátja nincs, addig marad érvényben, amíg ki nem vizsgálják a géntechnológiával készített kukorica élettani hatását. A kormány rendelkezését megelőzte egy nemzetközi környezetvédő szervezet aktivistáinak a Miniszterelnöki Hivatal előtti tiltakozása, akik szerint valószínűleg már az országban vannak a génmódosított vetőmagok, amelyek értékesítése januárban már el is kezdődött. Hangsúlyozták, hogy a hazai kukoricának addig lesz piaca Európában, amíg nincs GM növénytermesztés az országban. Az EU-ban engedélyezett ugyan a génművelésű kukorica termesztése, ám a tagországok saját hatáskörükben tiltó jogszabályokat hozhatnak.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

GIRICZ László Dániel

(1925-2005)

Középparaszt szülők gyermekeként született Endrődön, 1925. október 1-jén.

Édesanyja Lapatinszki Veronika, édesapja Giricz Dániel volt, akik Décsen gazdálkodtak.

Négyen voltak testvérek. Eszter nővére a háború óta özvegyen él Endrődön, a másik nővér, Luca még 40 éves sem volt, amikor meghalt Hunyán. A legfiatalabb testvér, Péter Gyulán él.

Tanyai iskolában végzett 6 elemi, és már a faluban fejezte be a 7-8. osztályt.

A Magyar Királyi Honvédségbe életkoránál fogva nem sorozták be, de egy levante csapattal 1944 őszén Dunaföldvárig meneteltek, ahonnan sikerült hazakerülnie.

Határőr szolgálatot 1947-48-ban teljesített az észak-bácskai Garán.

1948 áprilisában tagja volt annak a díszszázadnak, amely a Hősök terén átvette azokat a hadizászlókat, amelyeket a cári orosz hadsereg zsákmányolt a szabadságharc leverésekor, 1849-ben. Az erről szóló archív filmhíradót nemrégén fiának sikerült megszerezni.

Édesapjától a paraszti gazdálkodást tanulta, de az 50-es évek kollektivizálása, mondhatnánk erőltetett téjeszesítése miatt az iparba kényszerült dolgozni. Szüleit kuláknak nyilvánították. Három évig az endrődi hídepítésnél volt, majd a hátralévő mintegy 31 éves aktív munkakorszakában a Rózsási Állami Gazdaságban szerelőként és műhelyvezetőként is dolgozott. Úgyes kezű, dolgos ember volt, munkatársai és beosztottjai szerették és tisztelték. Mindig voltak jó ötletei, újításai, még idős korában is.

Nyugdíjazása után visszatért a földműveléshez, előbb kevesebb, majd a rendszerváltozás után a kárpótlás eredményeként több földön gazdálkodott feleségével, Timár Luciannával együtt, akivel 1949-ben kötött házasságot. Két gyermekük született, László és Klára. Mindkét gyermekük

ket tisztességgel felnevelték, taníttatták, így a gazdálkodást, állattartást ketten végezték feleségével.

A politikai életbe mint a Független Kisgazda Párt tagja kapcsolódott be a 90-es években.

Az utóbbi időben már lassították az addigi kemény munkához szokott életüket, és a földjüket haszonbérbe adták. Közel 79 és fél dolgos, tisztességesen megélt évet, életet tudhatott maga mögött. 2004 szeptemberében a kötelező szűrővizsgálat után kiderült, hogy súlyos beteg... A gyilkos kór alattomos gyorsasággal hatalmába kerítette, és az ezt követő 4 hónap nagy részét a debreceni tüdőklinikán töltötte. Addigi tevékeny élete, mindig valami újításra való törekvése megtört, hangulatilag is megviselte betegsége. Nagy boldogság volt számára az unokák születése és növekedése. Alig egy év után szomorúsággal töltötte el az a tudat, hogy két kis unokájával, az ikrekkel keveset tudott foglalkozni, bár létük bearanyozta idős napjait.

2005. február 10-ig tartott nagy türelemmel viselt szenvedése, amikor otthonában, családjá körében befejezte földi pályáját, és visszaadta lelkét teremtő Urának.

A férj, édesapa és nagypapa szeretetének és jóságának emlékére tisztelettel idézzük a „Nagy kántor” sorait:

„Hosszú földi pálya végén
Lezártult fáradt szemem.
Adj nyugalmat, békeséget
Én kegyelmes Istenem!
Adj jutalmat számos testi
És lelki gyötrelmemért,
Amelyeket béketűrőn
Viseltem szent nevedért.”

„Az Isten szent rendelése
Rajtam is beteljesült,
Életem a múlandóság
Tengerében elmerült,
Még hullámot vet utánam,
Még zokog a fájdalom,
Azután el fog simulni,
Megjön a szent nyugalom.”

(Ujházi Miklós endrődi kántor halotti búcsúztató sorai az 1900-as évek elejéről)

Császárné Gyuricza É

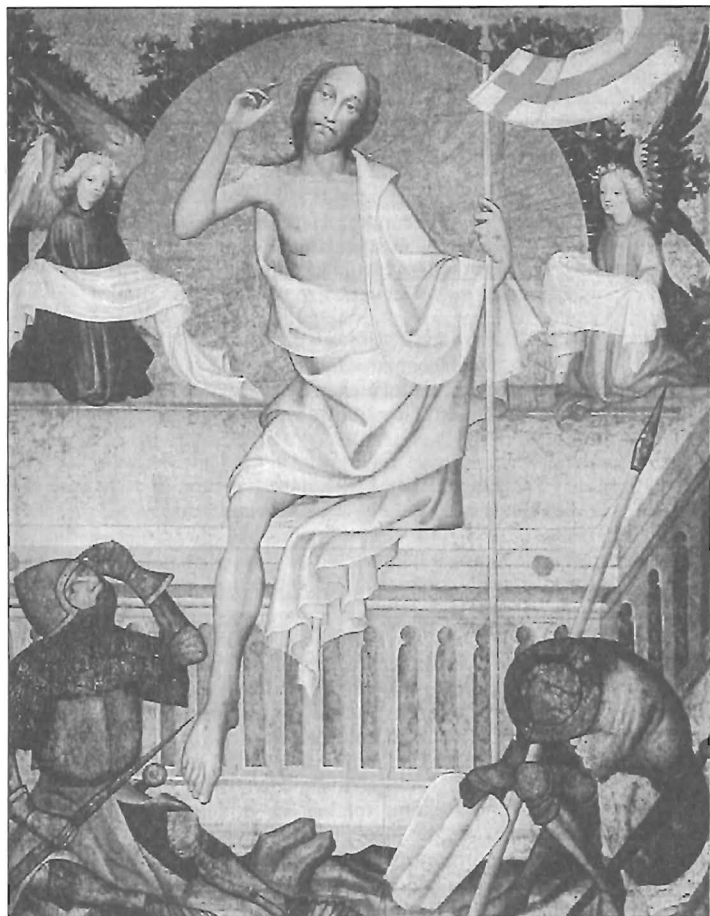
AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim! márciusi ajánlataim:

- Virághagymák, virág és zöldségmagok
- Szenes kályhák, kályhacsövek
- Hőlapátok, kézi szerszámok,
- Gumicsizmák, /bélelt/ védőkesztyűk,
- Fejszék, balták, fűrészek,
- Benzines és elektromos láncfűrészek,
- Hősugárzók, olajradiátorok,
- Főliák, takaróponyvák,
- Ruhaszárítók, vasalók, elektromos
- Konyhai gépek, hajszárítók, stb.
- Viaszosvászson asztalterítők, fürdőszobaszőnyegek,
- Létrák, műanyag kukák,
- Üstök, üstházak, húsdaralók,
- Gázegők, disznóporkálók,
- Izzók, elemek, zseblámpák,

Jézus így szólt: „Ne féljete! Menjete, vigyete híru! testvéreimnek, hogy térjenek vissza Galileába, ott majd viszontlátnak.”

Mt 28,10

ÁLDOTT HÚSVÉTI ÜNNEPEKET MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!

Kedves Olvasóink!

Köszönjük a hitet és a bizalmat.

Tisztelettel köszönjük mindazoknak, akik már elküldték, vagy személyesen befizették az újság éves előfizetési díját.

Köszönet az adományokért is.

Az előfizetések regisztrálásánál megállapítottuk, hogy vannak, akik-től még e sorok írásakor (február 17.) nem érkezett meg az előfizetés. Figyelembe véve a pénzügyek viszonylag lassú ügyintézését, és az esetleges más ok miatti akadályoztatást, a márciusi újságot még minden volt előfizetőnek megküldjük. Áprilistól már csak azoknak, akiktől az előfizetési díj március végéig megérkezik.

Szerkesztőség

MEGHÍVÓ

Tisztelettel és szeretettel meghívom a kedves gyomaendrői lakostársakat, diákokat és az érdeklődőket a 2005. március 11-én 15 órakor

a Városi Könyvtárban 5500 Gyomaendrőd, Kossuth L. u. 50. és 2005. március 11-én 16.30-kor a Rózsahegyi Kálmán Iskolai és Közkönyvtárban 5502 Gyomaendrőd, Blaha L. u. 21. tartandó könyvbemutatóra és dedikálásra.

Vendégeink lesznek:

Dr. Járóli József történész, a könyv lektora

Oláh Gizella magyartanár

B. Molnár Albert történelemtanár

„A hazáért és a szabadságért – előre! Gyomaiak és endrődiek a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban” c. könyv

2005. március 10-én 14 óratól az alábbi helyeket vásárolható meg:

Városi könyvtár, Gyomaendrőd, Kossuth u. 50.

OMart Könyvesbolt, Gyomaendrőd, Fő út 216.*

Könyvesbolt, Gyomaendrőd, Szabadság tér 1.**

MA-ZSI Papír-Írószerbolt, Gyomaendrőd, Hősök tere 12.***

Dedikálás: 2005. március 12-én, szombaton

*9 órakor, **10 órakor, ***11 órakor.

Minden érdeklődőt szeretettel vár dr. Ágoston Sándor

Köszönet az 1 %-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával eddig is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása. Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás. Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása. Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, Gyomaendrői Kikicsoda? megjelentetése. Adószám:19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása. Adószám:18372276-2-04

Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése. Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén. Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása. Adószám:18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása. Adószám: 18370827-2-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása. Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása. Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása. Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése. Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életet Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogynak élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása. Adószám: 18386932-1-04

A tervezettnél nagyobb mértékben, 7,5%-kal emelkedtek februártól a támogatott gyógyszerek árai. Négy és fél ezer patikaszert érint a döntés, amelynek fő oka, hogy a korábbi ártámogatást már nem vállalja tovább a kormány. Az elmúlt 10 évben a betegek terhei 12-13-szorosukra nőttek, az állam viszont csak 6-szor, 7-szer költött többet a támogatásokra.

Az áram február 1-től átlagosan 9,8%-kal, drágul. Az évi 1320 kilowattórás fogyasztási határig 4,3%, afelett átlagosan 6,8%-kal nő a lakossági tétel. A nem lakossági körben 12% az emelés.

BÉCSÜSI SZOLGÁLTATÁS

Festmények egyede és sokszorosított grafikák szakértői véleményezését, értébecslését, közvetítését magánszemélyeknek és közületeknek vállalja

Bula Teréz

okleveles festménybecsüs,
nyugd. muzeológus

5500 Gyomaendrőd,
Damjanich u. 4.

Tel.: 66/285-620, 20/957-5343

Katolikus oldal

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

4. péntek:	Szent Kázmér
6. vasárnap:	Nagyböjt 4. vasárnapja
13. vasárnap:	Nagyböjt 5. vasárnapja
19. szombat:	Szent József
20. vasárnap:	Virágvasárnap
24. csütörtök:	Nagycsütörtök
25. péntek:	Nagypéntek
26. szombat:	Nagyszombat
27. vasárnap:	Húsvétvasárnap
28. hétfő:	Húsvéthétfő

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 13-án vasárnap fél 12-kor

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.

AZ EGYHÁZ BŰNEI? 2. (Mi igaz, mi nem igaz?)

A LEGGYAKRABBAN IDÉZETT TÖRTÉNELMI BŰNÖKRŐL

Felidézünk azokat a tényeket, eseményeket, amelyeket leggyakrabban az egyház bűneiként emlegetnek, s megkísérlünk rámutatni e kérdésekkel, történésekkel kapcsolatos mulasztásokra, és ezek összetett voltára is:

A középkori egyházi vezetők méltatlansága

A katolikus embert különösen fájdalmasan érinti, ha a középkor egyházának méltatlan pápáiról, püspökeiről, papjairól hall.

Sajnos általános szabályszerűség, hogy a hatalomra jutó embereknek, csoportoknak nehéz tisztának maradniuk. (Mindennapos hír a médiában, hogy hazai vagy külföldi politikai, gazdasági, párt- stb. vezetők súlyos korrupciókba keverednek.) Természetesen egy egyházi vezetőtől különösen elvárható volna, hogy hatalmi helyzetében is Krisztus tisztaságában éljen. S ez számos esetben csodálatosan meg is valósult – ám erről a tendenciózus történelemtények nem igen írnak. Máskor azonban egyházi embereket is legyőzött a hatalom kísértése.

Érthetőbbé teszi számunkra, hogyan torzulhatott el olyannyira az egyházi vezetés a középkorban, ha végiggondoljuk ennek történelmi hátterét: – Az egyház a maga hiteles megvalósulásában egy csodálatos új értékrend hirdetője, a szegények, a rászorulóknak védője (betegek gondozója, kórházak alapítója stb.), valamint a tudomány, a kultúra hordozója (iskolák, egyetemek létrehozója, fenntartója, a tudományok művelője) volt. A kereszténység első századaitól kezdve sok gazdag ember tért meg, akik látva az egyház értékeit, reá hagyták vagyonukat, földjeiket, hogy az egyházi vezetők az emberiség javára használják azokat. Az uralkodók is hatalmas adományokkal gazdagították a püspökségeket, a kolostorokat ugyanazzal a céllal. A püspökök továbbá belekerültek országaik legfőbb vezető testületeibe.

Amikor az egyház vagyona, befolyása ily módon rendkívülien megnőtt, az uralkodóknak (és uralkodó csoportoknak) egyre inkább érdekükké vált, hogy olyan emberek kerüljenek püspöki székre, akik „az ő embereik”. Leginkább így kezdődött a romlás. Az uralkodók korról korrá kezükbe ragadták a püspökké kinevezés

jogát, s gyakran teljesen alkalmatlan embereket neveztek ki püspökké. (Mátyás király pl. feleségének 9 éves unokaöccsét, Estei Hippolitot esztergomi érsekké tette.) Különösen a IX–X. századtól kezdve gyakran azt is a politikai-hatalmi érdekek határozták meg, hogy ki legyen a pápa. Ez a szomorú magyarázata annak, hogy sok (egyes századokban nagyon sok) valóban méltatlan püspök és pápa volt.

Ehhez hasonlóan a papság soraiba is sok olyan személy került – a papság rangja és anyagi helyzete következtében –, akiket nyilvánvalóan inkább a „kivételes lehetőségek” vonzottak oda, mint az evangélium. Mindezek magyarázzák a reformátorok hierarchia- és pápa-ellenességét is.

A Szentlélek csodája, hogy ilyen körülmények között az evangélium mégsem veszítette erejét; hogy korról korra támadtak ragyogóan tiszta életű keresztények; szentek és szent mozgalmak, akik és amelyek megújították az egyházat; s hogy az egyház így mégis az evangélium hordozója tudott maradni.

Az inkvizíció

Európa történetének és az egyház történelmének fájdalmas ténye az inkvizíció. Az egyház már a II. Vatikáni Zsinaton kijelentette, hogy elítéli az inkvizíció szemléletét, hogy Isten akarta jognak tartja a lelkiismereti- és a vallásszabadságot.

Hogyan jöhetett akkor létre az inkvizíció? S egyáltalán mit is jelentett az?

Ez a kérdés is csak a maga történelmi összefüggéseiben közelíthető meg.

A mai kor pluralista. A mai ember nagy ideálja a szabadság. Mindenkinek joga van abban hinni, és azt hirdetni, amit ő akar. Ebben sok szépség van: szép, hogy az ember, a gondolkodás, a lelkiismeret szabad. De ennek is vannak veszélyei: mert a szép jelszavak mögött éppen az igazi szabadság sikkadhat el! Tapasztaljuk például, hogy a gazdasági szabadság, a liberális kapitalizmus következtében olyan pénzügyi, hatalmi csoportok jöhetnek létre (valódi világméretű maffiák is), amelyek sok embernek és egész társadalmaknak súlyos kárát okozzák. – S a szabadság hamis gyümölcsei azok az intézmények is, amelyek egész társadalmakat mérgezhettek meg büntetlenül, ha pénzügyi vagy egyéb érdekeik ezt kívánják (mint egyes tévé-csatornák, amelyek ismételtelen az emberi-

ség alapvető erkölcsi értékeinek – a hűségnek, a tisztaságnak, a szerénységnek, a becsületességnek – megtagadására, illetve durva beszédre, erőszakra, rombolásra, gyilkolásra stb. indítják nézők, köztük gyermekek és fiatalok millióit). S a szellemi és testi mérgezésekbe emberek százai pusztulnak bele.

A szabadság következtében létrejöhetnek szellemi maffiák is: működhetnek csillag- és egyéb jóskor, boszorkányok, varázslók, sátánista csoportok stb., s létezhetnek a szellemi maffiáknak világméretű összefonódásai is. Természetesen a törvények tiltják az olyan (vallásos színezetű vagy egyéb) csoportok létét, amelyek nyilvánvalóan ártnak az embernek, a társadalomnak. Csakhogy nem könnyű kimutatni, mikor és mi árt. Tilthatnak a törvények bizonyos ösztársadalmat (vagy ifjúságot) veszélyeztető üzemeket, mint a kábítószer-kereskedést, de tapasztaljuk, hogy a nagy maffiákat kevésbé tudják korlátozni.

A középkor szemlélete nem volt pluralista és nem volt liberális: A középkor, illetve már a Római Birodalom is egységes társadalomban gondolkozott. (A hagyományos zárt, falusias társadalom széthullásával, s a városiasodással párhuzamosan, érthetően alakult át az egységes-homogén társadalom, pluralista-sokszínű – az emberi sokféleségnek jóval több teret adó – társadalommá.)

A római jog, majd a germán és frank jog szerint a társadalom ellen elkövethető legnagyobb vétek nem a hazaárulás vagy a kémkedés (amely cselekményeket a legutóbbi időkig világszerte és általánosan elfogadottan halállal büntettek), hanem az állam egységes és működő világnézetével ellentétes tanok hirdetése: hiszen ez az állam és a társadalom alapjait rendítheti meg. A középkor keresztény államai (illetve Európa) átvették ezt a szemléletet: Ez az inkvizíció megjelenésének alapja. E szemlélet az elmúlt két évezred zárt vallási társadalmaiban általánosan elterjedtnek mondható más népek körében is. (A reformátorok: Kálvin, Melancthon is alkalmazták az inkvizíciót, több embert kivégeztettek, mert azok – az általuk uralt területeken – más tanokat hirdettek, mint ők.)

Az inkvizíció „felkutatást” jelent, ti. azoknak a tanításoknak felkutatását, amelyek a kereszténységgel ellentétesek, következésképp – a középkor felfogásának megfelelően – a társadalom egészséges fejlődésére nézve károsak.

Az inkvizícióval kapcsolatban több tényről kell tudnunk:

– Az első nagy inkvizíciós perek olyan szekták ellen kezdődtek, amelyek erőszakkal léptek fel (donatisták), illetve amelyek a társadalom alapvető értékeit tagadták. Így a katarok eretneksége a XII-XIII. században tagadta az élet értékét (tagjai nemegyszer egymást is megölték, így kifejezve a lélekvándorlásba vetett hitüket), tagadta a családot, a házasságot, a társadalmi és egyházi tekintélyt, s erőszakkal is szembeszálltak az állami tekintéllyel. Érthető volt tehát az államhatalom és az egyház tiltakozása ezek ellen. S nem véletlen, hogy az inkvizíció lényegileg a XII. században kezdődik, a kereszties háborúk korában, amikor az európai hatalmak kemény kézzel megakarták akadályozni, hogy a külső ellenség – a mohamedán – mellett belső ellenség (a katar eretnekség) is támadjon rájuk.

– Az egyházi inkvizítorok, teológusok feladata az volt, hogy ha valahol a hit elleni tanítás (és ezzel a felfüggesztés) gyanúja merült fel, azt megvizsgálják, és az „eretneket” jobb belátásra – a hit elfogadására, illetve bűnbánatra hívják. Ha erre nem volt hajlandó, akkor átadták őt az állami igazságszolgáltatásnak. De az előírások szerint a vádlottaknak módjuk volt visszavonni tanúikat. A hamis tanítók fizikai büntetését, illetve a kivégzést mindig az államhatalom hajtotta végre.

– A kivégzettek számáról nincsenek pontos adatok. A megmaradt feljegyzések (jegyzőkönyvek) szerint az áldozatok száma összességében legfeljebb néhány ezerre tehető. Az egyházellenes áramlatok tetszés szerint felfelé „becsült” adatokra hivatkoznak (olykor néhány tízezer, rosszabb esetben, pl. a szabadkőműves írások, százezer kivégzetről beszélnek).

Semmiképp sem hasonlíthatók arányai az újabb kor népi társaságaihoz, Örményországban, Kurdisztánban, Afrikában, nem beszélve a fasizmus és a kommunizmus népi társaságairól (amelyek ellen sok modern állam nem tett igazán határozott lépést, mert politikai érdekeit ez nem szolgálta volna).

– Az inkvizíció sajnos több esetben alkalmat adott a kor előjáróinak vagy felhevült csoportoknak, hogy saját céljaiknak megfelelően embereket vagy csoportokat pusztítsanak el. (Pl. inkvizíció ítélte halálra, nyilvánvalóan politikai céllal, a később szentté avatott Jeanne d'Arc-ot, szent Johannát is; vagy a domonkos Savonarolát, akinek rehabilitálása ugyancsak megkezdődött.)

– Különösen szomorú történet pl. Husz Jánosé, akit a királyi menlevél-útlevél ellenére máglyára küldtek tanai miatt.

– Fájdalmas tény, hogy voltak boszorkányperek is. Ezek általában ugyan nem mesebeli boszorkányok ellen küzdöttek, hanem félrevezető „varázslással, ráolvasással, elátkozással, spiritiszta praktikákkal”

stb. foglalkozó személyek ellen; de sajnos egy időszakban megjelent az egyházban is a kor babonás boszorkány-szemlélete, és az ebből következő ítéletek. Viszont a boszorkány-üldözés ellen, a közvéleménnyel szembeszállva elsősorban a jezsuiták küzdöttek.

– Az inkvizíció legkeményebben Spanyolországban működött. Itt királyi kívánságra jött létre, de egyházi segédlettel (1480). Amikor tevékenysége nagyon véresre fordult, a pápa tiltakozott ellene. – Az esemény történeti háttere: Az Ibériai-félsziget keresztény lakossága mintegy 700 éven át arab-mohamedán elnyomás alatt élt. E korszakban az itt lakó zsidóság szabadságának örvendett, s az arab vezető réteggel együtt nagy hatalommal, birtokokhoz jutott. Az arab elnyomás lerázása után a keresztény uralkodók veszélyeztetve érezték államukat a magas állami pozíciókban lévő kikeresztelt arabok és zsidók részéről – akik, valójában nem váltak kereszténynek, nem követték az ország keresztény elveit, illetve úgy tűnt, a korábbi elnyomó rendszer visszaállítására is törekedtek. Ez a történelmi-politikai feszültség szülte a spanyol inkvizíciót: hogy kiszorítsa az alkereztényeket a vezető állásokból. Egyfajta nemzeti önvédelem volt ez, másrészt a – mai fülünknek ugyan elfogadhatatlanul hangzó, de Konstantin óta Európában elfogadott „egy állam – egy vallás” felfogásra épült: vagyis, aki az Ibériai-félszigeten akar élni, az legyen keresztény.

– A nagy szentek és egyházi tanítók között minden korban voltak, akik tiltakoztak az inkvizíció ellen, s modern értelmében vett „lelkismereti szabadságot” hirdettek. De a középkor uralkodói és egyházi vezetői többségükben az egységes világnézet szigorú védelme mellett foglaltak állást – s az eretnekek (azaz a keresztény hitet megtagadók) elítélése mellett.

Összefoglalva: Fájdalommal kell arra emlékeznünk, hogy az egyház – mint emberi társaság – átvette e téren is a korabeli felfogást, amely ellentétes volt az evangélium szemléletével. Méltó, hogy az egyház bocsánatot kérjen ezért elei nevében, még akkor is, ha történelmi szempontból az inkvizíció nem az egyháztól indult ki, azaz szemlélete beilleszkedett az adott kor általános felfogásába, úgy is, mint az állam önvédelme, úgy is, mint olykor elvadult szélsőséges erők véres tette. – Meghívást jelent az inkvizícióra való emlékezés a mai keresztény számára: hogy miközben a kor gyakran eltorzult szemléletével szemben a tiszta keresztény értékek tanújának, prófétájának kell lennie, mégis tudjon irtalmassá lenni azok iránt, akik korunk hamis értékeit hálójában vergődnek (az abortusz, eutanázia, stb. kultusz, pénzfűgőség, tévé-fűgőség stb. terén). (A témához vö. Szántó K., A katolikus egyház története I. 444, 517; Salgó J., Krisztus tanú a történelemben, 17. lecke; Magyar Katolikus Lexikon V.)

Milyen a katolikus iskola, mit nyújt, miben más?

Tizedik éve működik, a személyi és tárgyi feltételek maximálisan biztosítottak. Most bocsátjuk, ballagtatjuk el harmadszor növendékeinket. Tanulóinkban szeretnénk kialakítani, „megéltetni” a keresztény értékeket. Legyenek képesek ebben az anyagi, érzéketlen, törtető világban eligazodni és boldogan élni.

A mi iskolánk a szereteten alapszik, de úgy, hogy a felnövő gyerekeket a helyes viselkedésre, a másik megbecsülésére, segítségére, elfogadására neveli. Tiszteljék nevelőjüket, szeressék szüleiket és családtagjaikat! Tanuljanak szorgalmasan, szeressenek olvasni, játszani, sportolni!

Ehhez minden lehetőség megvan! A mi tanítási módszerünk hagyományos betűtanításon alapszik, de ötvözzük mindig a legkorszerűbb módszerekkel. Arra törekszünk, hogy a tanuló a tanítási órán sajátítsák el a tananyagot, délután otthon vagy a napköziben csak gyakorolják, véssék emlékezetükbe a délelőtt hallottakat.

Kérjük a szülőket, hogy hallgassák meg minden nap, hogy mit tanultak az iskolában! Így a gyerek és a szülő kapcsolata szorosabbá válik. A szülő tudjon mindenről, tudjon örülni gyermekével, és segítsen neki a kudarc elviselésében!

A délelőtti munka után van az ebéd és szabadfoglalkozás (séta, játék az udvaron, vagy esetleg videózás).

Két órától a tanulási idő és a szabadon választott különböző szakkörök: énekkar, néptánc, társastánc, moderntánc; hangszer, szolfézs, képzőművészet, röplabda, kosárlabda, torna, számítástechnika, kajak.

Bő a választék, arra sarkaljuk tanulóinkat, hogy amit elkezdtek, azt ne hagyják abba, ha az első nehézség jelentkezik. Igazi siker, eredmény csak kitartó, következetes munka árán lesz.

Kocsis Zoltán, a zongoraművész azt mondta: ... „ha egy nap nem gyakorolok, azt észreveszem én, ha két nap nem gyakorolok, azt már a közönség is észreveszi” ... „ez pedig baj”.

Mi is így vagyunk! Ismétlés a tudás anyja – ezt mi nagyon fontosnak tartjuk!

Kedves Szülők!

Az iskolaválasztás során ezt is vegyék figyelembe. A katolikus iskola már a 21. század iskolája!

Várjuk szeretettel a Kedves Szülőket március 17-18-19-én a nyílt napokra és március 21-22-23-án a beiratkozásra.

Nagyböjti lelkigyakorlat:

Endrődön:

március 16-17-18-án, szerda, csütörtök, péntek, 17 óra.

Hunyán:

március 16-17-18-án, szerda, csütörtök, péntek, 15 óra.

A harmadik nap lesz a betegek szentségének kiszolgáltatása.

Vezet: Bejan Tópsi Bálint csongrádi káplán

Gyomán:

március 17-18-19-én (csütörtök, péntek, szombat) 17 óra.

Vezet: Hüse József szeghalmi plébános.

Nagyhét és Húsvét templomainkban	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	8, 17	10	10
Nagycsütörtök, az Utolsó Vacsora miséje	17	15	17
Nagy péntek			
keresztút az Úr szenvedése	9 15	16,30 17	16,30 17
Nagyszombat			
Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	9-17 17
Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10, 17	8	10

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

ISTENES SZENT JÁNOS

Ünnepe: március 8.

Montemor-o-novo (Portugália) 1495. március 8.

†Granada, 1550. március 8.

Ciudad János egyszerű, vallásos szülők fiaként, Portugáliában született 1495. március 8-án. Amikor nyolc éves lett, szülei szállást adtak egy papnak, aki Madridba igyekezett, és nagy lelkesedéssel beszélt a spanyolországi vallásos életéről. A fiú kipirult arccal hallgatta, és amikor a pap eltávozott, megszökött otthonról. Madridba akart menni. Három héten át eredménytelenül kutattak utána, édesanyja belehalt bánatába. Felesége halála után az apa belépett szerzetesnek a ferencesekhez. Ő sem látta fiát soha többé. János mintegy hatvan mérföldre gyalogolt, akkora teljesen kimerült. Egy kis spanyol város, Oropesa pásztorainak vezetője irgalomból befogadta. Juhokat kellett őriznie és olyan nevelést kapott (megtanult írni-olvasni és a gazdálkodásra is kiképezték), hogy végül már az egész birtokot ő vezette egyedül. A gazda ezt az értékes embert végleg a családjához akarta kötni, és elhatározta, hogy lányát feleségül adja hozzá. Úgy látszik addig boldog volt Oropesában, de most gondolkodási idő után elutasította az ajánlatot. Amikor pedig gazdája erőltette a dolgot, elszökött.

Katonának állt és a francia-spanyol háborúban szolgált. De közben elfeledkezett az imádságról és egyre mélyebbre süllyedt. Csak egy lelki megrázkódtatás térítette ismét jó útra: leesett a lováról és elvesztette eszméletét. Amikor magához tért, ellenséges területen találta magát. Most aztán a Szűzanyához fohászzkodott és épségben visszajutott a spanyol táborba. De még rosszabbul járt: megbízták, őrizze a zsákmányt, de minden ébersége ellenére ellopták. Őt gyanúsították és halálra ítélték. Föl akarták akasztani, de egy tiszt visszaadta neki az életét azzal a föltétellel, hogy minél előbb tűnjön el a hadseregből.

Visszatért Oropesába, régi gazdájához, aki örömmel fogadta ugyan, de ismét házassági tervét akarta Jánosra erőltetni. Erre harmadszorra is a szökést választotta. Beállt Bécsnél abba a seregbe, amely a törökök ellen harcolt, és innen a hadjárat után becsülettel bocsátottak el.

János Compostellában zárandokolt, és ott megvilágosodásáért imádkozott, hogy milyen útra lépjen, de kérése nem teljesült. Visszatért szülőhelyére Gibraltárba és szentképeket árusított. Hamarosan egy kis boltot tudott vásárolni. Egy napon találkozott Avilai Jánossal,

aki megerősítette őt küldetésében és irányt adott lelki életének.

János 42 éves volt ekkor, és egy zárandoklat alkalmával világossá lett előtte Isten hívása: a rászoruló betegeknek kell segítenie.

Ejszaka fát gyűjtött, nappal eladta. Árából élelmet és orvosságot vásárolt a vagyontalan betegeknek. Házat bérelt, oda hordta betegeit, és önfeláldozóan ápolta őket. Szentségének híre terjedt, az emberek odahozták a szükséges dolgokat és a granadai érsek is támogatta, úgyhogy egy nagyobb házat tudott bérelni.

Egyszer besúgták az érseknek, hogy János csavargókat és rossz nőket is befogad, és különféle szabálytalanságokat eltűr házában. Az érsek hívatta Jánost, akin látszóttak a közeli halálának jelei és felelőségre vonta a hallottak felől.

„Ha csak az igazakat fogadom be - válaszolta a szent-hamarosan üresen állnának a termeim és akkor, hogyan tudnék a bűnösökért dolgozni? De jöjjön el házamba Kegyelmes Uram és lássa saját maga: Úgy fogja találni, hogy nem uralkodik ott semmiféle visszásság, csak egyetlen igazán rossz emberünk van, aki méltatlanul eszi az alamizsnában kapott kenyeret - az én vagyok.”

Az érsek mélyen meghatódott, és szabad kezet adott Jánosnak a kórház vezetésében.

Tuy püspöke jóváhagyta az „Istenes János” nevet, amelyet az emberek adtak neki. Készített számára egy köntöst is, hogy megismerjék róla és meghagyta, hogy segítőtársai is olyat viseljenek. Szemmel láthatóan János Isten áldását élvezte. Hamarosan egy újabb kórházat kellett építenie. A betegek szolgálatában, megfeszített munkában eltöltött 13 év felőrölte erejét. Fagyűjtés közben egy fiatalember a vízbe esett, és az áradat elsodorta. Megmentésére János a folyóba ugrott, de nem tudta kihozni. Kimerülve ért a partra. Olyan testi és lelki megrázkódtatás érte, amelyből már nem tudott felépülni. Érezte halálának közeledtét, ezért elrendezte a kórház ügyeit. Miután az érsek feladta neki a betegek szentségét, Istenes János meghalt ötvenedik születésnapján.

V. Sixtus pápa kánonilag is megerősítette a közösséget, „Irgalmas testvérek” néven. A rend az egész világon elterjedt, 1980-ban, 189 rendházban 1755 szerzetes tevékenykedett.

Istenes Jánost 1690-ben avatták szentté. XIII. Leó pápa megtette a Katolikus Kórházak védőszentjévé és nevét belefoglalta a haldoklók egyházi imájába.

Ünnepét 1714-ben vették fel a római naptárba, március 8-ra.

Egyéni vállalkozók, társas vállalkozások, alapítványok, egyesületek és magánszemélyek,
FIGYELEM!

Pályázatírást, pályázati tanácsadást, projektmenedzselést,
kérelmek, önéletrajzok és egyéb beadványok
készítését vállalom.

Ungvölgyi János
pályázati tanácsadó és pályázatíró

Címem:
5502 Gyomaendrőd (Endrőd), Martos Flóra u. 5. szám (az Ifjúsági lakótelep mellett)
Telefon/fax: 06-66/284-155; mobilszámom: 06-30/294-0650
E-mail: ungyanos@bekesnet.hu

MEGEMLEKEZÉS NEMZETI ÜNNEPÜNKRŐL

Gyomaendrőd, 2005. március 15.
9 órakor ünnepi szentmise Endrődön
a Szent Imre Katolikus templomban
9.40 órakor a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola
diákjainak ünnepi megemlékezése
a Hősök téri országzászlónál
Ünnepi beszédet mond Földesi Zoltán országgyűlési
képviselő, majd Koszorúzás

11 órakor a Kner Imre Gimnázium diákjainak ünnepi
műsora a Szabadság téren, az országzászlónál.
Ünnepi beszédet mond
Földesi Zoltán országgyűlési képviselő

Moldvai csángó magyarok

Csángó Himnusz

Csángó magyar, csángó magyar,
Mivé lettél csángó magyar?
Ágról szakadt madár vagy te,
El vettette, elfelejtve!

Egy pusztába telepedtél,
Melyet országnak nevezted,
Most se országod, se hazád,
Csak az Úr Isten gondol rád.

Idegen nyelv béborítja, nyom,
Olasz papocskák nyakadon,
Nem tudsz énekelni, gyónni,
Anyád nyelvén imádkozni.

Én Istenem hová leszünk?
Gyermekeink s mi elveszünk!
Melyet apáink őriztek,
Elpusztítják szép nyelvünket.

Halljuk áll még Magyarország,
Úr Istenünk, te is megáldd!
Hogy rajtunk könyörüljenek,
S elveszni ne engedjenek.

Mert mi is magyarok vagyunk,
Még Ázsiából szakadtunk.
Úr Isten, sorsunkon segíts!
Csángó magyart el ne veszíts!

Kedves Olvasó!

Az elmúlt napokban sokat lehetett olvasni, hallani a csángókról. Farsang volt, és ismét megrendezték Budapesten a már hagyományosnak számító csángó bált. Ennek során a televízió is bemutatta a csángók népi táncát.

Ezen kívül a hírekben olvashattuk, hogy úgynevezett „keresztapaságot” lehet vállalni a csángó magyar gyerekek magyar nyelvű oktatására. A keresztapa programról levélben a következő címen lehet érdeklődni: Asociația Maghiarilor Ceangai din Moldova Moldvai Csángómagyarok Szövetsége Iroda: Ro-600192Bacău, Str. Cremenea Nr. 2/D/1, vagy E-mail: mcsmesz@csango.ro keresztapa@csango.ro

Úgy határoztam, hogy jobban utánanézek, bele olvasok a csángó magyarjaink történelmébe, hiszen az elmúlt érában vajmi keveset hallottunk és tanulhattunk róluk is. Őszintén remélem, hogy olvasóink sorában többen lesznek, akiknek felkeltettem érdeklődését.

A csángó megnevezés eredete nem tisztázott, egyesek szerint azokat az Erdélyből származó csoportokat nevezték így, akik sőt vágtak Moldvában. Egy elterjedt nézet szerint azonban a csángó elnevezés a kószál, csavargó, vándorló jelentésű csángó ige származéka...

Hiteles adatok bizonyítják, hogy Moldvában a középkortól fogva élnek magyarok. Eredetük kérdésében a kutatóknak nincs egységes álláspontjuk, de egy tény, hogy még ma is 60-80 ezerre becsülhetők azok száma, akik magyarul beszélnek, római katolikus vallásúak.

A moldvai szórványmagyarság, akiknek egyik csoportja magukat csángó magyaroknak nevezi, a történelmi határainkon kívül eső, legrégebbi szórványtelepülés. Hitüket, vallásukat és kultúrájukat évszázadokon át őrizték, a sokszor elviselhetetlenül nehéz konfliktusok közepette. Különösen a múlt században felerősödő nacionalizmus jelentett nagy

moldvai csángó család

megpróbáltatást számukra, de a jelenben a globalizálódás hatásaként a hagyományos falu kulturális egysége is felbomlóban van. A rendszerváltás óta sincs iskolájuk és a templomban sincs magyar nyelvű hitélet. Maradt számukra a nyomor, a kilátástalnság.

Részletek Domokos Pál Péter írásából.

„Erdély keleti és déli határán, a Szeret forrásvidékétől egészen a Vaskapuig húzódó Kárpátgerinc, a Duna Fekete-tengerig futó bal partjával, majd a Prut folyó teljes jobb parti oldalával körülzárt területen 1068-ban a kun nép alapította meg országát, melyet latinosan Kumániának neveztek...Erdély együttes területén István király századában a már megkeresztelt magyar nép él, hozzá tartoznak a székelyek is, Kunországban pedig a pogány kun nép. Az új szomszéd három alkalommal Erdélyre tör, de a magyar királyok (Salamon 1068-ban, Szent László 1085-ben és a1091-ben) a sok fogollyal és rablott holmival hazafelé tartó kun sereget tönkrevetik, és Magyarországról kiűzik... A XII. század végén a kunok ismét Magyarországra törnek, és a Barcaságot elpusztítják. II. Endre, látván hogy országának keleti részét állandó veszély fenyegeti, határvédelemre 1211-ben meghívta a Német Lovagrendet...A lovagok azonban oly durván élték életüket, hogy a király bennük „kigyót látott kebelén, paraszat öleiben és egeret tarisznyájában”, így 1225-ben kiűzte őket a védővonalból, és helyükre magyar határvédőket telepített. Ezek a Kunországba telepített határvédő magyar katonák a mai Moldvában élő csángó magyarok legelső csirái. Ők a moldvai és hétfalusi csángó magyarok ősei.

A Domonkos-rend alapítója, szent Domonkos rendjével együtt ajánlkozott a pápánál a kunok megtérítésére: ő maga akarta vezetni az első kun missziót, de kora miatt rendje nem engedte. Tanulta a kun nyelvet és szakállt is növesztett. Az első kun missziót, amely oda merészkedett, a kunok mind leölték. A második misszió eredményre jutott, megnyerte az egyik kun fővezért, ki hajlandó volt mind maga, mind családja, mind egész népe nevében felvenni a kereszténységet. Fiát kis kun csoporttal s néhány dominikánus baráttal

Magyarországra küldte az esztergomi érsekhez, azzal, hogy kérjék meg a magyar primást, jöjjön Kunországba, áldott kezeivel keresztelje meg a kun népet, és szenteljen a kun népnek püspököt is... Róbert pápai legátus maga mellé vette Béla királyfit, a trónörökösöt (a későbbi IV. Bélát), a veszprémi, a pécsi, erdélyi püspököt, papságot, népet és kevés katonaságot, s Kunországba indult velük...

Megkeresztelte a kun népet is, Theodorik néven szentelt egy püspököt is, Béla királyfi keresztapai minőségben fogadta atyja nevében a kun nép hódolatát... Róbert érsek dolga végeztével nem hagyhatta a frissen szentelt püspököt egymagára a még félig pogány néppel. Egy komolyabb csoport maradt az új püspök segítségére. Ez volt a második magyar csoport, mely Kunországba került, és azóta is utódai-ban ott él. Ők szintén a moldvai, valamint a hétfalusi csángó magyarok ősei. A Szörényi bánágban alapított püspökséggel egy időben a többnyire lakatlan vidékre számos magyar költözött, a földrajzi neveket is többnyire ők adták. Nagyszámú, ma is élő dülö- és helynév tanúskodik erről... Egész vármegyényi területét Székelyföldnek nevezték a legkorábbi időkben odaköltözött magyarok, akik szintén a moldvai és barcasági, a ma is Moldvában élő csángó magyarok ősei.

A XV. Század elején Husz János Prágában új vallást hirdetett meg. A magyar királyok nem túrték az új tanítást, és a huszitákat kiűzték Magyarországról. Legerősebb fészükük épp a Szörényi bánág volt. Havaselvén végig haladva Moldváig jutottak, és ott Jó Sándor vajdától befogadást kértek; ezt meg is kapták. A huszita magyarok a Prut folyó partján telepedtek le, és megalapították Husz városát... Erdély és Moldva műveltségében a XVII. századig meghatározó súlya volt a római katolikus vallásnak. Ez idő tájt azonban megjelenik a reformáció, mely hamarosan szinte egész Erdélyt elárasztja. A moldvai magyarság megmarad katolikusnak. Havaselve és Moldva katolikusainak lelki vezetését a XVI. század végétől a bakói püspökség veszi gondozásába... Ebben az időben készült egy kimutatás Moldva lakóiról, amely a

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Décse

(Geysca, Geicha 1138, Deche 1403,
Dehcze 1425, Decze 2528)

Endrőd és Szarvas között állott. Hajdan Maráz, Tölgy, Endrőd, Kondoros és Halásztelek falvakkal volt határos. Nevét Décse nevű tulajdonosáról vagy lakosáról kapta.

Népes királyi birtok volt Décse már a XIII. század elején. II. Béla király 1138-ban 16 itt lakó szolgát rendelt a dömösi egyház szolgálatára, s különösen kötelezi őket, hogy a damagi szolgálkkal együtt 25 cseber márcznak nevezett sört adjanak. Ezen kívül 4 szabad jobbágy lóháton, fegyveresen szolgálta a prépostot.

1403-1566, a gyulai uradalom tartozéka volt. Csak egy ízben tesznek némi kísérletet, hogy ettől elszakítsák. 1510-ben az aradi káptalan tiltakozik elfoglalása ellen, de sikertelenül.

1425-ben említik a Szentjánosról ide vezető, s gyomai-egyei határt metsző utat.

1468-ban, pedig azt, hogy Mező-Sopron megtámadásában 15 decseai jobbágy is részt vett. Midőn a gyulai uradalmat Corvin János bírta, Décsén kisebb rangú gazdatisztet tartott. Ilyen volt 1498-ban András, nem nemes ember, 1498-ban Kis Imre. Ennek vezetése alatt 51 decseai jobbágy vonult ki a donáttornyiak ellen. Két és fél év múlva hasonló bánásmódról tettek panaszt a decseiek, mert állításuk szerint a simai jobbágyok földesuraik rendeletéből számos szarvasmarhát és juhot továbbá 100 ménesbeli lovat, melyek Mágócsy Márton gyulai alvármegyéié voltak, erővel átkergettek a Körözsön, úgyhogy a nagy erős hajtás közben sok jószág a Körözsbe fült. Máskor pedig, midőn a decseai csikósok és jobbágyok a jószágokat a Körözsön itatták, a jószágokat behajtották és csak bírságért adták vissza.

Brandenburgi György korában Décse külön gazdasági központtá kezdett fejlődni. Itt volt az uradalmi ménes, 1525-ben külön majorházat építettek itt. (Vámja mely már 1403-ban létezett, 1525-ben aránylag egész sokat, 13 forintot és 75 dénárt). A békési ugyanakkor csak 9 forintot és 20 dénárt jövedelmezett. Itt vonult keresztül a Buda-Lippai út, s így történt, pl. 1530-ban Cibak Imre Budáról Gyula felé jövet Décsen keresztül megy. 1528-ban a decsi bíró közvetíti a leveleket Gyula és Buda között, s 1532-ben Zápolyai János Lippáról Buda felé menet Décsen ebédelt.

A XVI. Században Békés és Gyula után Décs volt megyénk legnépesebb és legvagyonosabb helye. Már 1526-ban Gyula és Békés után következik a hadi adófizetésben (31 forinttal).

1554-ben 64, 1553-ban 56, 1556-ban 80, 1560-ban 132, 1562-ben 140, 1564-ben 118 kapu után adóztak lakosai. 1553-ban valami baj volt a faluban, mert nemcsak a kapuszám szállott le, hanem a füstpénz is csak 31 forintot tett ki, holott ez 1559-nen Török Mihály bírósága idején 84 forintra rúgott. Terjedelmes határán a lakosság szorgalmasan úzte a földművelést. 1554-ben 250 kalangya kéve és 11 kéve búzát továbbá 17 gyulai köből búzát fizetett kilenced fejében. 1562-ben, pedig 83 gazdának 777 kalangya, s 4000 vontató búzája, 910 vontató árpája termett. Kötelesek lettek volna a földesúr számára is szántani, vetni, s kaszálni, robotolni, de nincs adatunk rá, hogy valóban kényszerítették volna őket erre.

1557-58-ban a török defterdám 65 (60 régi, 5 új) házat jegyez fel Décsen. Hat évvel később 170 név szerint felsorolt családot számlálnak itt össze, úgyhogy a lakosság mintegy 855 főre rúgott. A nép vagyonosságának megfelelően a lelkesi javadalom is az elsők közé tartozott. Papja 1552-ben 5 forintot lett volna köteles fizetni a tridenti zsinatra utazó követ számára. A török uralom idején lakosai először is vallást változtattak. Papjuk Ölyvedi Gergely 1569-ben már ott szerepel a nagyvárad református zsinat határozatainak aláírói között. Nemsokára új földesurat kapott, 1572-ben a király Szénásy Istvánnak ajándékozta. 1573-ban be is iktatták birtokába. Jelen volt az Eger városában történt iktatáson Kis Tamás bíró és még két decseai lakos. Szénásy 1578-ban meghalt s ekkor örökösai 1300 forintért zálogba veszik Décsét a szépesi királyi kamarától.

1590-ben Rákóczy Zsigmond egri kapitány, az egri vár számára visszaváltotta, de pár év múlva Barcsay János egri alkapitány, Szénásy Judit férje, megint zálogba vette 2000 rhénus forintért, s hogy egyhamar vissza ne vegyék tőle, 1595-ben Mátyás főherceg közbenjárására még 2000 forintot fizetett rá, az előbbi zálog összegére így összesen 4000 rhénus forintban bírta.

Kár volt annyira igyekezni, mert pár év múlva nem ért Décse 1000 forintot sem, mert semmivé tette a tatár. 1665 előtt Barcsay János unokája, Fráter II. István, mint pusztát adta haszonbérbe a halásztelekieknek. Egyházának tégláját, pedig széthordta a török.

A XVIII. Században már becsületes nevét sem tudták, hanem csak Décsnek hívták. Azon kívül a gyulai uradalom, hogy több pénzt kapjon érte, határát két részre szakította. 1730-ban nagy-decseai pusztát Barbirovocs Tivadar, kisdécset Prentics Ferencz és Kristóf bérelték. A keleti részből egy részt 1731-ben az újonnan települt Endrődnek adtak, de a többi részt később 1751-ben Szarvas határához csatolták.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára
a Keck Cég által gyártott
különböző cipőipari ragasztókat,
szerszám és talp lemosókat,
kikészítőszerkeket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Rövidített: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

A gyomai szőlőskertekről I. rész

Mindenekelőtt gyorsan hozzáteszem, hogy a borról is szó lesz a következőkben.

1750 előttről sajnos eleddig nem találtam adatot kertjeinkről s a bor készítéséről. Miután több forrás is rendelkezésünkre áll témánkkal kapcsolatban, úgy gondoltam, hogy időrendi sorrendben kísérlem meg azokat felsorolni, majd szövegyadatunkat szintén ilyen megfontolásból. Mindezt azért is, hátha néprajz-helytörténet iránt érdeklődő fiatalok ebből majd kerek-egész dolgozatot kanyarítanak elő „tudományos igényességgel” (pl. helytörténeti-néprajzi pályamunkaként).

Az alföldi paraszti szőlőművelést és borkészítést a kezdetektől napjainkig ÉGETŐ Melinda tekintette át kitűnő monográfiájában (elébbi címen a Néprajzi tanulmányok sorozatban Bp., AK. 1993.) Sajnos a mi vidékünkkel csak érintőlegesen foglalkozik munkája, adatok híján. Megemlíti, hogy a szomszédos Nagykunságról a Mohácsi vész előttről nincs tudomásunk szőlőművelésről. Oláh Miklós püspök írását idézi; „... a Kunságban bozát (erjesztett ital) és más vidékről odaszállított bort isznak. „A gyulai váruradalom számadásai szerint „... Gyulán voltak szőlők”. Borbás Vince kitűnő botanikus szerint Békés megyében a szőlő vadon (is) terem, fákra, cserjékre felfut. Gyulától nem messze – írja Égető M. – Csudaballán is számottevő szőlőművelésnek kellett lennie. A hódoltság első századában elpusztult falu jobbágyainak évi adóterhe ugyanis – 16. századi oklevél szerint – 70 magyar forint mellett 3 hordó bor volt. Szikszai Fabriczius Balázs 1563-ban írott költeményében a Körös-Maros közét borban csodálatosan gazdagnak mondta. A történeti források egybehangzóan bizonyítják, hogy mindazoknak a falvaknak és mezővárosoknak, melyek – akár teljesen új, akár régi lakosokkal

vegyesen – újjátelepültek, szintén első dolguk volt szőlőket „építeni”.

„Hazai vizekre”, akarom mondanivaló szőlőskertekre „evezve” lássuk az 1772. esztendőbeli Urbárium adatait; Mata kert vagy Kutyáskert: (nevét először itt házat építő Mata nevű családról kapta. Amikor aztán már utcákkal házzal körbe lett építve idejártak be a kutyák csapatosan koslatni s a lakosok zavargászták a kutyákat. Északi végében volt Gyoma sorrendben második temetője, de ez is beépült s ettől nyugatra és délnyugatra nyitották meg később a mai Öreg temetőt) 18 gazda 9 kh.375 n.öl területtel „egy kapa” szőlőt 250 n. öivel számítva. Nagy kert vagy Epres kert. Ezt az utóbbi nevet a 19. sz-elejin a kert elejére ültetett eperfákról kapta. Területe ma a hullámtérbe esik, a Hantos kerttől északnyugatra. Az 1960-as években még lehetett látni a nagyobb fákra felfutott szőlőket. Innen sokan vágtak oltványnak való alanyvesszőt. Ter.: 11 kh. 63 n.öl. 30 gazda. Hantoskert 22 gazda, 5 kh. 875 n.öl. A folyóátvágással a hullámtérbe, illetve zugba esett egy része s ezt nevezték gazdjáról Bódvai – később Vidovszky jegyzőről „Vidóczi” kertnek. Bánom kert 41 gazda 15 kh.5 n.öl. - csepüs kert alsó és felső – 61 gazda, 26 kh. 75 n.öl. Poczos kert 10 gazda 1 kh. 688n.öl. Ez volt az „Öreg Poczos”, az itt s környékén fészkelő pocgémekről. A későbbi „Új pocos” a folyószabályozás után lett kihasítva hajdani legelőből a „Poczos zug” elején.

Dávidházy Bekes Sámuel ref. lelképítész által írott 1820-1834 évbéli adatok; Gyomának „Szöllői számok sak valának ti.; Hantos, Epres, Sásas (megj. nem tudtam azonosítani), Czifra (ez –Endrőd felől volt, később Újkertnek is mondták, cifrán újonnan lett kímérve láncsal s innen a neve), Mata, Bánom, Nadrágos (a Csepüskert mellett

a hivatalnokok részére osztott kert, s innen a neve ti. „nadrágos emberek”), Csepüs két darab, Poczos. Bora 2-ik klasszisú (osztályú), addig áll míg nem consumáltatik (elfogyasztják) mert esztendeig is eláll, tovább is jó pincében. Lakosok eladják, de többnyire náderdt a ványaiakkal elcserélik. Terem 2000 akó bor. (egy bécsi akó=59 l.) Gyümölcsfák itt számosak és jók, szép oltások is vagynak, alma, körte, szilva, meggy, cseresznye, barack stb.”

K. NagyAndrás gazd'uram, városi esküdt és hajdani árvák tutora (közgyám) családi krónikájában a következőket olvashatjuk; „ 1772-ben A' Helységnek mintegy 1000 akóra való bora terem télire való. De nyáron nem lehet tartani. Mindenki mérhette a borát Szent Mihály naptól – Szent György napig”. 1834-ben „Ebben az évben volt annyi bor, hogy hordóval nem győzték, vályukra, hajókra (bodonhajó=fatörzsből kivájt hajó) töltötték egy akó bor 30 ft. volt.” 1851-ben „jött bé a fináncz, zsandár, stempli (bélyegző), meg a százalék, fogyasztás (ti. borfogyasztási adó).” 1866. máj. 25, 1869. május 21-én „nagy fagyok voltak, minden elfagyott. 1879-ben búza kevés, bor sok termett.” „1881. ápr.... nagy árvíz,... a szőlőskertek is mind víz alatt voltak.” „1883-ban ...középtermés volt bor sok termett, alig lették helyit, mégis drága volt literje 16 krajczár, akója 4-6 ft.” „1881-ben épült a község körül körsáncz, Körözs mentin védgát, a Poczoskert egyrésztinek kicserélése s a faiskola oda áthelyezése.” „1887-89-ben...folyt a Körözs szabályozása, 1888-ban épült az első vashíd, 1889-ben záratott el a Körözs folyó a város alatt.” „1891-ben ...helyeztetett a Rév – lapossára a faiskola és szőlő telep (a községi), egyúttal népkert is alakított (a mai liget) Faiskola 6 hold, szőlőtelep 4 hold, népkert 10 hold.”

Cs. Szabó István

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók,
kerti sütők építését határidőre, kifogás-
talan minőségben vállalom! Megrendelés
alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

KINCS AZ ÉLETED

Közhasznú Alapítvány kurátorai február 3-án megtárgyalták és elfogadták a 2004. évi pénzügyi beszámolót és közhasznúsági jelentést. Meghatározták az ideai terveket, elképzeléseket is.

Mint már sokan tudják, de azért elmondjuk, hogy az Alapítványt 5 endrődi asszony hozta létre azzal a szándékkal, hogy javítsák, és segítsék a Gyomaendrődön segítségre szoruló, valamilyen fogyatékkal élő gyerekeket, felnőtteket. Munkájuk során a szociális intézményben lévő gyermekek, felnőttek tanulási, játszási, foglalkoztatási feltételeinek javítását, anyagi támogatását végzik, valamint együttműködnek ma-már más civilszervezetekkel is. Az elmúlt évben közös ünnepek szervezésére is sor került, a Családi Nap során, valamint a karácsonyi ünnepség során, amikor a Templárius Alapítvány karácsonyi csomaggal is kedveskedett, és évvégén pedig országgyűlési képviselőnk Domokos László által kezdeményezett „burgonya akció” során a Mozgáskorlátzottak és Hadirokkantak Egyesülete és a helyi MKDSZ-szel.

A kuratóriumi ülés során felidézésre került az elmúlt év két jól sikerült vidéki kirándulása. Felejthetetlen élmény maradt az az önfeléd, boldog, fiatal és idős segítségre szoruló arc, akik közül sokan ez alkalommal voltak először Budapesten vagy Debrecenben.

Szórakoztak a Vidámparkban, és végig járták a Debreceni Állatkertet is. Az egyik 80 év körüli néni mondta a Vidámparkban: „Ő bizony szívesen felülne az óriáskerékbe, ha valaki vele tartana”. Boldogan integetett a zsebkendőjével a lent álmélkodóknak. Még ma is csillogó szemekkel nézik a videót, amelyet az Alapítvány vásárolt húsvéti ajándékként.

Az Alapítvány alapítói és kurátorai fontosnak tartják, hogy a nagy ünnepeket méltóan ünnepeljék meg. A gyerekek, felnőttek igen színvonalas műsorral kedveskednek ezeken az ünnepeken, így köszönik meg a törődést, a nekik nyújtott szeretetet. Az ünnepekről mindig, mindenki elérékenyülve, lelkiileg gazdagodva távozik. A segítségre szorultak azok, akik érdekel nélkül, önzetlenül, tisztán tudnak szeretni, és a szeretet megszépíti őket, és életüknek nagyon fontos része, hiszen a szeretet élteti őket.

„A szeretet annyit jelent, mint igazán érdeklődni valaki iránt, figyelemmel fordulni felé. Tisztelni úgy, amilyen: sebeivel, szegénységével, de képességeivel és rejtett adományaival. Hinni benne, hogy képes növekedni, akarni, hogy előre haladjon.

Bolondul remélni: Te nem vagy elveszett ember, tudsz növekedni, szép dolgokat csinálni, én bízom benned.” //Jean Vanier/

A segítségre szoruló gyerekek éreznek, sokkal többet, mint gondolnánk, és érzéseikkel a ki nem mondott szavakat is értik! Nagy szükség volna, hogy megszűnjének az előítéletek...

Sajnos kevés az olyan ember, aki toleráns, aki udvarias, és együttérzéssel fogadja azokat, akik eltérnek az átlagtól, és segítségre szorulnak. Nagyon fontos volna, hogy együtt élhessenek az egészséges emberek a sérültekkel és ne egymás mellett!

„Megosztott, gyakran kemény világunkban a sérült ember rávezet minket a bízalom, az egyszerűség, a szeretet és az egység útjára.” //Jean Vanier/

Fülöpné Kis Erzsébet kurátor

KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY GYOMAENDRÖD, Damjanich u 15

PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓ 2004 év

I. BEVÉTELEK

	Pénztár	Bank	Összesen
1./Nyitó pénzkészlet	1.124	57.938	59.062
2./Adomány	75.950	31.200	107.150
3./Kamat bevétel	--	2.148	2.148
4./Egyéb bevétel	--	12.000	12.000
5./Önk. támogatás	--	30.000	30.000
6./Banki kp. felvétel	9.000	--	9.000
ÖSSZESEN:	86.074	133.286	219.360

II. KIADÁSOK

1./Tárgyi eszköz vásárlás	42.990	-	42.990
2./Ajándékozás	15.007	-	15.007
3./Utazás (kirándulás)	12.000	38.238	50.238
4./Kirándulási költség	15.250	-	15.250
5./Bank költség	--	7.592	7.592
6./Csekk készítés	--	1.875	1.875
9./Banki készpénz felvét	--	9.000	9.000
ÖSSZESEN:	85.247	56.705	141.952

ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET 827 76.581 77.408

Fenti záró pénzkészletből az alapítói vagyon: 40.000.-Ft

Gyomaendrőd, 2005. január 16

Császárné Gyuricza Éva sk.
Alapító, kurátor

Dr. Jánosik Bertalanné sk.
Kuratórium elnöke

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY 2004 év

I. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok Ft-ban)

NYITÓ PÉNZKÉSZLET	59.062
Bevételek:	
1. Önkormányzati támogatás	30.000
2. Pályázat útján nyert pénz összeg	--
3. Adományok, szponzori támogatás	107.150
4. Egyéb bevétel	12.000
5. Kamat bevétel	2.148
6. Banki kp felvétel	9.000
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	219.360

Kiadások:

1. Személyi jellegű	----
2. Anyag jellegű	
-anyag szolgáltatás	15.007
kirándulás költségei	50.238
3. Tárgyi eszköz vásárlás	42.990
4. Bank költség	7.592
5. Csekk készítés	1.875
6. Banki kp felvétel	9.000
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	141.952

ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:

77.408

Pénztárban: 827, bankban: 76.581

A fenti pénzügyi táblázat kiadási adataiból feltétlenül nevesíteni illik, a tárgyi eszköz vásárlás sorát, ami egy videomagnó vásárlás volt, átadásra került a Gondozási Központnak. Az anyag soron a Családi Nappal és húsvéti ajándékozással kapcsolatos vásárlás szerepel. A budapesti és debreceni kirándulásokhoz kapcsolódó kiadás önálló soron, míg a kirándulás busz költsége a szolgáltatás soron szerepel.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS - 2004 évben nem volt.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS:

Az Alapítvány vagyona PÉNZ formában testesül meg. Az alapítói vagyon 40.000 Ft, amit 2002-ben 5 természetes személy adományozott.

Az éves pénzügyi beszámoló kiadási adatai mind az Alapítvány célkitűzéseinek az alapítói akaratnak megfelelően a városban fogyatékkal élő, és a Gondozási Központhoz valamilyen formában kötődő személyek érdekében kerültek felhasználásra.

IV. CÉLSZERINTI JUTTATÁSOK:

Az önkormányzati pályázati pénz a VII. pontban megjelölt célokra kerültek felhasználásra.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

HELYI ÖNKORMÁNYZAT	30.000
ÖSSZESEN:	30.000

VI. AZ ALAPÍTVÁNY VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE:

Az Alapítvány kurátorai önkéntesen vállalták a feladatot, és munkájukért sem természetbeni, sem pénzbeni juttatásban nem részesülnek.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ:

Az Alapítvány kurátorai az alapítók által megfogalmazott célok érdekében teszik dolgukat, amely ekképpen került megfogalmazásra:

A Gyomaendrődön fogyatékossgal élő emberek életminőségének javítása, szociális intézmény e témájú működéséhez való hozzájárulás, -az ott lévő gyermekek, felnőttek tanulási, játszási, foglalkoztatási feltételeinek javítása- és mindazon támogató szolgálatok kialakításának segítése, amely a fogyatékos személyek ellátásának integrációját a meglévő szociális, család-gyermekevédelmi hálózatba segíti, ezzel is elősegítve a közösségi programokban való részvétel lehetőségeit.

Az alapítók és kurátorok együttműködnek más civilszervezetekkel is a segítségre szoruló emberek érdekében.

Közös ünnepek szervezésére is sor került, amikor a Templárius Alapítvány karácsonyi csomagokkal kedveskedett, valamint az országgyűlési képviselő által adományozott burgonya akció során is közreműködünk.

Gyomaendrőd, 2005. február 03.

Dr. Jánosik Bertalanné sk. Császárné Gyuricza Éva sk.
Kuratórium elnöke alapító, kurátor
AZ ALAPÍTVÁNY ELŐRE IS KÖSZÖNETTEL FOGADJA AZ ADÓZÓK 1%-OS TÁMOGATÁSÁT. ADÓSZÁM:18386932-1-04

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

folytatás a 49. oldalról

lélekszámát
50 ezer-

ben állapítja meg. A kimutatás aljára a vajda kancellárja saját kezével odairta: „csángók“. A kancellár olasz nyelvű leveleiből tudható meg, hogy az 50 ezer moldvai lakos közül 20 ezer magyar katolikus.

A reformáció végül Moldvába is eljutott... Róma a protestáns hatás kivédésére misszionáriusokat küldött... Az 1623 és 1895 közötti időszakból ötvennél több Moldvában működő missziós főnök nevét ismerjük, de közöttük egyetlen magyar név sincs. A legfőbb baj az volt, hogy az olasz misszionáriusok nem értették magyar híveik nyelvét. A gyónás „ita“-ra és „non“-ra egyszerűsödött, aminek se a gyónó, sem a gyóntató nem vette semmi hasznát. Évszázadokon át hiába könyörögtek anyanyelvükbeli papért a moldvai csángó magyarok, nem kaptak... Írnak panaszlevelet maguk a csángó magyar katolikusok is magyar és párhuzamosan latin nyelven is. Íme 1671 októberében írott levelük magyar szövegének egy részlete: „Mi, szabófalvi keresztyének az öt faluval együtt aláztatosan és töredelmesen szívből akarjuk nagyságotoknak és Szentségtelnek nyomorúságos életünket jelenteni.

Mi nekünk az mi életünk hasonló az okatlan barmokhoz, kik soha az Istent dicsérni nem tudják, hanem csak oktalanságban élnek... Az 1764.január 6-i madéfalvi vérengzés (székelyek leölése) után a Moldvába menekült székelyek lelki gondozását Zöld Péter szervezte meg: börtönbüntetésre ítélték, de megszükött és hívei után ment Moldvába. Öt év alatt bejárta Moldva valamennyi csángó magyar faluját, és Erdély püspökének - Bathyány Ignácnak - 1780. október 7-én jelentést tett... sok magyar, helyesebben székely, és szász a Moldvai Fejedelemségbe vándorolt be, és ott magának tartózkodási és lakóhelyet alkotott. Ezen magyarok és szászok a lelkiekben részint az akkor virágzásban lévő bakói, részint pedig a milkói püspök joghatóságának voltak alávetve. Majd az idők folyamán részint a felföldi forradalmak, részint a tatár, és török háborúk miatt, midőn azok a püspökségek megszűntek, azon magyarok és szászok utódai oly kevés számúakká lettek, hogy a szászoknak még a neve is elenyészett, és lakóhelyeik s lakásaik teljesen elhagyottakká lettek. A magyarok maradványai pedig jelenleg kilenc plébániára felosztva és azon Fejedelemségben szétszórva, magokat „csángó magyar“-oknak nevezték és nevezik mai nap is,... de senki közülük nem beszél a szász nyelvet, hanem mindnyájan a

moldvait, vagyis az oláhét éppen úgy ismerik és beszélnek mint a magyart... Zöld Péter joggal hangsúlyozza: a moldvai katolikusokon csak úgy lehet segíteni, ha az olasz misszionáriusok helyett Erdélynek akár világi, akár szerzetes papságából a magyar és oláh nyelvet egyformán beszélő papok küldessenek... pápai intézkedés történik: a Szentatya rendelete értelmében minden misszionárius működésének megkezdésétől számított hat hónapon belül a missziós területén élő nép nyelvéből vizsgát kötelez tenni, mely vizsga nélkül nem működhet tovább.

A pápai intézkedésnek azonban gyakorlati haszna nem volt... 1801-ben 13.059 katolikus magyar, 1822-ben már 40 ezer magyart említ... Moldvában hivatalos népszámlálást először 1859-ben tartottak. Ekkor Moldva összlakossága 1 millió 463 ezer 927 lélek volt. Az „Idegenek“ című fejezetben a következő szöveget olvashatjuk: „A magyarok, kiket „csángóknak“ is neveznek, Bakó, Román, Tekucs stb. vármegyékben, azok több községében laknak. A történészek tanítása szerint ezek a magyarok Husz János tanítását követve, jelentős számban telepedtek le Moldvában. Mindenben hasonlítanak az oláhokhoz, mind földművelők és római katolikusok.“ E népszámlálás vallási és nemzetiségi adata 37.869 magyarról tud... Moldvában 49 katolikus templom is áll, 229 ortodox templom mellett.

Az 1905-ös román népszámlálási adatok között már hiába keressük a moldvai csángó magyarok adatait...

Románia 1910-ben tartott hivatalos népszámlálása - 1912-ben jelent meg nyomtatásban -, a kiadványból teljességgel hiányzik mind a nemzetiségi, mind pedig az anyanyelvi, illetve vallási adatok.

Románia 1930. évi hivatalos népszámlálási kötete hangsúlyozza: senki sem kényszerítettek arra, hogy egyik vagy másik néphez tartozónak vallja magát. Ez a népszámlálás Moldvában 2.443.396 lelket számlált, akik közül 2,145.683 ortodox vallású román, 20.964 magyar nemzetiségű, 2.250.678 román, 23.894 pedig magyar anyanyelvű... Vannak száznál több családot számláló csángó falvak, ahol egyetlen szót sem tudnak oláhu, mint Forrófalva, Klézse stb. A magyar telepek két részre oszlanak: Első csoportjuk a <csángók> (Czangó magyarok), akik az emlékezet határán túli időkben, lehet már a moldvai vajdaság megalapítása előtt laknak a Szeret völgyében... A 65 helységben nemzetiség szerint 12.386 román, 6.555 zsidó, és 12.872 magyar

Nem veszi át a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét Farkas Árpád sepsiszentgyörgyi költő, műfordító. Mádl Ferenc köztársasági elnöknek írt levelében az államfőtől elnézést kér, ám leszögezi: nem fogadhatja el azt a kitüntetést, amelyre az a miniszterelnök terjesztette fel, aki a határon túli magyarokat Magyarország és állampolgárai kifosztásának szándékával vadolta meg a kettős állampolgárság ügyében tartott decemberi népszavazás kampányában.

Böjte Csaba atya kapta idén az ÉV EMBERE díjat, amelyet a Magyar Hírlap immár 8. alkalommal ítelt oda. Mint ismeretes Böjte Csaba atya alapította a dévai árvagyerek otthonát (karácsonykor Déváról közvetítették az éjféle misét). Böjte atya bevallása szerint vegyes érzelmeivel fogadta a díjat, mert nem nagyon szereti a kitüntetést. A díj eddigi birtokosai: Erős János, Somody Imre, Eszterházy Péter, Gönczöl Katalin, Szabó István, Kertész Imre, és Suhaj Mihály.

A kolozsvári Mátyás-szoborcsoport körül tatóngó gödrök mihamarabbi betömését és a Fő tér „ideológiai- és politikamentességét“ követeli egy helyi civil szervezet. Fuar polgármestere idején alakult ki a Fő tér grotteszk arcúlat, amelynek megváltoztatására a jelenlegi polgármester nyílt vitát hirdetett, amelyen a lakosság mellett szakértők is részt vettek.

és több más kisebb népcsoport él. A járásban mindössze 405 férfi és 88 nő ír-olvas, 8.719 férfi és 9030 nő írástudatlan. Nincs iskolája a magyarlaktá Valea Mare, Faraonai, Dealul Mare, Cleja, Funduracacin falvaknak. Abban az esetben, ha iskolát szerveznek a magyar lakosok nem küldik iskolába gyermekeiket, s így az megszűnik. A magyar gyerekek a nyelvükön való olvasást a katolikus pappal tanulják, 16 katolikus templom van. A járásban 15 faluban, annak 30 községében 5894 család él, 20.986 lelket számlálva. Ezekből 3097 család magyar és 81 zsidó, a többi román.

A felsorakoztatott adatok igazolják, hogy a két vajdaságban, de főként Moldvában, annak 1352-ben történt megalakulásától napjainkig a román államvallásban, ortodoxiában élő nagy tömegű nép mellett mindig jelen volt és van egy római katolikus vallású csángó magyar csoport, jóllehet 1942 óta hivatalosan nem római, hanem román katolikusoknak nevezik őket, számuk az idők folyamán változott, nem utolsósorban az erőszakos beolvasztási politika következtében.

Mindezek ellenére a csángó magyar nép Moldvában ma is ott van, és él. Nem szabad őket elfelejtenünk! Ismernünk kell őket, sőt meg kell őket ismernünk, s akkor talán a felelősségérzet is fölébred bennünk irántuk.”

A moldvai magyarság tanügyi és hitéleti helyzetén csak az segíthet, ha sikerül magyar iskolát és magyar nyelvű misét biztosítani számukra. Még meg lehet menteni a moldvai magyarságot az asszimilációtól! Miután a szép szavakon túl a magyar Országgyűlésben gyakorlatilag még egyetlen lépést sem tettek a moldvai csángók magyarságának biztosítására, a jövő magyar kormányzatának kiemelt prioritásként kell kezelni a csángókérdést, ez történelmi küldetés!

De addig is míg ez az idő eljön, a civiltársadalom tehet és segíthet! Aki anyagilag tudja és akarja, segítse a csángó gyerekek magyarul taníttatását, Böjte Csaba atya közreműködésével Bákótól 20 km-re Rekecsinben megvásároltak egy 15 ha területet, ahol tavasszal talán már az építkezés is elkezdődhet. Az adomány küldésnél fel kell tüntetni, hogy csángók magyar oktatása:

Cím és Számlaszám: Dévai Szent Ferenc Alapítvány Budapest 1053 Vámház körút 8
MKB 10300002-20145639-00003285

Császárné Gyuricza Éva

Evangélikus Oldal

Amikor a százados, aki vele szemben állt, látta, hogy így lehelte ki lelkét, ezt mondta: Bizony, ez az ember Isten Fia volt.
Márk 15,39

Kedves Olvasó!

Egy újszövetségi teológus, Martin Kaehler ezt írta Márk evangéliumáról: szenvedéstörténet kis bevezetéssel. S valóban, ha Márk evangéliumát olvassuk, feltűnik, hogy milyen bőséges tudósítást tartalmaz a szenvedéstörténetről, sőt egyenesen úgy tűnik, mint ha Jézus sietne a kereszt felé. Minden esemény, melyről beszél, a csodák, példázatok a keresztalált emelik ki. Alátámasztva ezzel Márk evangélista teológiai koncepcióját: Jézus az Isten Fia volt. Így akarja bemutatni őt, kiemelve az áldozata nagyságát, páratlanságát.

Végül a kereszt tövében, a halott Jézust látva hitvallását a római századossal mondatja ki. Személyválasztása meglepő. Egy római katona, akit a kivégzésre rendeltek oda, aki egykedvűen teszi a dolgát. Nem foglalkozik a gúnyolódókkal, elnézi, hogy beosztottai ki-sorsolják egymás között az elítéltek ruháit. Végül ő az, aki kimondja: Ez az ember valóban Isten Fia volt. Elképesztő fordulat ez!

A hitbuzgó zsidók és a megszeppent, síró asszonyok helyett egy pogány római tesz a Megváltóról bizonyosságot.

Márk evangélista művében a százados az egész pogány világot jelképezi. Hitvallása talán ezzel a céllal is hangzik: Íme, a kereszt függő Jézus mindenkit meggyőzhet. Ő éppen a keresztén válik megdicsőültté, Isten Fiává. Nem a csodatételek, vagy a dicsőséges bevonulások. Márk evangéliumában, éppúgy, mint evangélikus hitünkben a kereszt a középpont, a csúcspont, a többi történet, beszámoló ezt készíti elő.

Ami emberi számítás szerint a mélység, a mindenkitől eltaszító állapota, az az igazi megdicsőülés, az igazi győzelem, melyet Krisztus aratott.

A szenvedéstörténet eseményeit felidézve kettős érzés lehet bennünk: szomorúság, gyász a keresztalált miatt, és egy mégis öröm: Krisztus győzelmet aratott értünk. Szörnyű kegyetlen módon, látszólag mindentől megfosztva lett győztes.

Nem tudni, hogy mi készítette a római századost arra, hogy hitvallást tegyen, de egy biztos: Ott és akkor ő a Szentlélek által szólt. Ő számomra azt jelképezi, hogy bárki, bárholon eljuthat erre a felismerésre, ha Isten Lelke megszólítja. Ennél nagyobb dolog

embert nem érhet, mint Isten eszközeként megszólalni. Felismerni az elitét, feláldozott Krisztusban az Isten Fiát.

Nincs szó az Újszövetségben a római katona további sorsáról. Az a reménységünk, hogy aki eszközként felhasználta, bizonyosságtételre indította, valóban tartós hitet adott neki.

Bizony Isten Fia volt! – eddig jutott akkor a százados. A Szentlélek Úristen adja meg nekünk, hogy eljussunk oda, hogy hittel tegyük még hozzá: Értem hozta az áldozatot, és az én életemet váltotta meg halálával és feltámadásával a bűntől és kárhózzattól, és ezzel nekem örök életet is adott.

Horváth Anikó

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtökönként új időpontban: 14.00 órai kezdettel
(A téli időszakban havazás miatt szüneteltek a bibliaórák. A hó elolvadásával a bibliaórai alkalmak újraindulnak.)

Ünnepi alkalmaink:

Ünnepi istentiszteletek:

Március 20. reggel 9 óraker	Virágvasárnapi istentisztelet
Március 24. délután 16 óraker	Nagycsütörtöki istentisztelet úrvacsoraoasztással
Március 25. délután 16 óraker	Nagypéntek Passió-istentisztelet
Március 27. reggel 9 óraker	Húsvét ünnepi istentisztelet úrvacsoraoasztással
Március 28. reggel 9 óraker	Húsvét 2. napi istentisztelet

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adójuk 1%-ával támogassák a **Magyarországi Evangélikus Egyházat**, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevallásukhoz nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technikai számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálásan köszönjük!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

A törpe trombitás

Krúdy Gyula novellája szabadon mesélve

A Krimóczy-huszárszázadnak elesett a trombitása a szabadságharcban. Hiába szölongatta a csata után a nevével Pap János őrmester; a trombitás nem jelentkezett.

- Elment az trombitálni, őrmester uram a túlvilági hadseregbe, jegyezte meg egy vén huszár. Az öreg Pap János a marcona őrmester keservesen kiáltott: Fiúk! Jobban vi-gyázzatok magatokra, mert még megérem, hogy magam maradok az egész dicsőséges századból.

Mármost hol vegyenek alkalmas trombitást a Krimóczy huszárok? Eppen egy rengeteg tögyfaerdőn haladtak keresztül, amikor a fák közül fülökhangot vitt feléjük a szél.

Valami kondás makkoltatta ott a disznókondát. Pap őrmester hallgatta egy darabig a fülökhangot. Jól fújja - mondta - hatalmas tüdejű gyerek lehet. Hozzatok ide azt a kondást!

Egy huszár kiugrott a sorból, aztán nevetve vitte az erdőből a disznópásztort. Biz az furcsa figura volt. Fialtal volt-e vagy öreg? Ki tudja megmondani? Az arcát benőtte a szőr. Kék inge, gatyája egy gyereknek is kicsi lett volna, mert a kondás egy cseppet se volt nagyobb, mint egy kisebbfajta törpe. A vén őrmester elmosolyodott a bajsza alatt.

- Te fújtad a tülköt? - Én hát! Felelte hetykén a kondás, mikor én fújtam!

- Hát a huszár-trombitát tudnád-e fújni? - Tudnám hát! Mikor tudom.

Pap őrmester megcsóválta a fejét. Ne bolondozz velem hékás!

- Hol az a trombita? Adtak neki egy trombitát. A szá-jához vette és belefújta. Hej! Hogy felzendült egyszerre az erdő. A huszárparipák is kényesen emelgették a lábukat. Ugy zengett a harci dal. „Éljen a magyar szabadság, éljen a haza! S a kondás fújta - fújta.

Igy még nem hallottam fújni - dörmögte az őrmester. - Hogy hívnak öcsém? - Vad Marci a nevem. - No hát Vad Marci, akarsz-e huszár lenni? - Már hogyne akarnék, - mikor akarok! - No! Velünk meglehetsz - mert jól tudod fújni a trombitát - szolt az őrmester.

Lenyírták a haját, bozontos szakállát, huszárgúnyát húz-tak rá. Igaz lötyögött rajta, mintha egy gyerek az öregap-ja ruháját vette volna fel. Sebaj! Marci büszkén nézegette

magát jobbról-balról. Sose hittem volna, hogy még huszár leszek valamikor - mondta.

Felültették a vezeték lóra, nyakába akasztották a trombitát, aztán kezét szorított vele Pap őrmester. Ezentúl pedig jól megbecsüld magad, mert a legvitézesebb huszárszázadnál szolgálj Öcsém! Így lett huszár a disznópásztorból. Marci pedig azt hajtogatta: - „Majd megmutatom még, hogy ki vagyok én”.

Egyszer aztán, amikor a Felvidéken jártak a huszárok, az előőrsök, azzal tértek vissza alkonyatkor, hogy az ellenség megszállva tartja az útbaeső várost. Most aztán támadunk, vagy visszafordulunk?

- Mennyi az ellenség? - kérdezte Pap János. Legalább tízszer annyi, mint mi vagyunk. No akkor vissza kell fordul-nunk!

Ejszakára lepihent a század az erdőben. A trombitás titkon elhagyta az erdőt. Csendben baktatott az esőben, szélben a város felé. Amikor a város legelső házához ért, sarkantyúba kapta lovát, és belefújta a trombitába és fújta, fújta teljes tüdőből azt az indulót, melyre a huszárok roham-ra indulnak. - „Rajta, rajta jó katonák zászlókn lengjen égre! Győzzük le az ellenséget, fusson messze végre!

Végig nyargalt a városon. Egy percig se hagyta abba a trombitálást. A vaksötét éjszakában riadton ébredt fel az ellenség. Kiabáltak: itt vannak a huszárok! Körülfogtak ben-nünket! Meneküljünk, amerre látunk!

A törpe trombitás azzal költötte fel az őrmestert: - Őr-mester úr! Kitakarodott az ellenség. Magam kergettem el a trombitámmal. Menjünk be mi a városba, míg észre nem veszik a cseföggást. A vén őrmester csak megölelte Marcit, és azt mondta: - Fiúk! Igazi Krimóczy huszár ez a gyerek! Becsüljétek meg!

Szeretettel küldi üdvözetét: Gabi óvó néni

Rövidesen megjelenik II. János Pál pápa új önéletrajzi írása, amelyben az egyházfő részletesen beszámol az ellene elkövetett merényletről, amely közel 25 éve történt. A könyv a XX. század borzalmának, valamint a pápa által az új évezredbe vetett remé-nyének az önéletrajzi, filozófiai és történelmi ihletésű feldolgo-zása.

A japán oktatás fejlesztésében elért 37 éves munkásságáért Nemeshegyi Péter jezsuita pap - a tokiói Sophia Egyetem Teo-lógiai Karának dékánja volt - a japán kormány által külföldinek adományozható legmagasabb kitüntetésben részesült. Jelenleg az Apor Vilmos Katolikus Főiskola teológiai részének vezetője, emellett a Károli Gáspár Református Egyetem japán tan-székén is tanít.

Csokonai Vitéz Mihály halálának 200. évfordulóján, az em-lékvé részeként, egyhetes rendezvénysorozattal tisztelgett a költő szülővárosa, Debrecen. Az ünnepi ülések sorát a Református Kollégium nyitotta meg, majd gyertyafénynél koszorúzták meg a költő sírját.

A VÖRÖSKERESZT hírei

A Magyar Vöröskereszt Gyomaendrődi Területi Szervezete 2004-ben a karácsonyi programja során 4,8 millió forint értékű ado-mánnyal segítette a működési területén élő lakosságát (Ecsegfalva, Dévaványa, Hunya, Csárdaszállás és Gyomaendrőd).

Az elérték megoszlása: rászoruló családok, idősek, gyermekek, intézetben élők, fogyatékkal élők, önkéntesek, diákokthoz lakói.

Az elérték száma: 4117 fő ill. család.

Véradásszervezés:

Az elmúlt év során, 2004-ben a Gyomaendrődi Területi Szerve-zet működési területén élő 27020 fő lakosságtól a statisztikailag el-várható 5 %-os teljesítéssel szemben 6, 2%-os eredményt értünk el!

Ez azt jelenti, hogy 1351 donor helyett 1666 véradó jelentkezett véradásra, akikből 93 fő új véradó volt.

A településeken megszervezett 34 kiszállásos véradást 65 ön-kéntes segítette.

A véradó ünnepségeken 173 többszörös véradónk kapott kitün-tetést.

Minden véradónknak, és az önkéntes szervezőinknek ezúton mondok köszönetet a kiváló eredményeink elérésért és munkájuk-ért.

Kurilla Jánosné területi vezető

Márciusi gondolatok 2005-ben - folytatás az 1. oldalról

A márciusi napok eseményei ismertek. Óriási lelkesedés, bizakodás, tettekeszség hatotta át elsősorban az ifúságot. Ők voltak a gyújtózsínör, ők álltak a folyamatok élére. Képek jelennek meg előttünk: Pilvax, Landerer nyomda, a Nemzeti dal, és a 12 pont kinyomtatása, Táncsics kiszabadítása, a Helytartótanács meghátrálása.

Petőfi így ír a márciusi ifjakról:

„Szolgásgunk idejében/ Minden ember csak beszélt,/ Mi valánk a legelsők, kik/ Tenni mertünk a honért!/ Mi emeltük föl először/ A cselekvés zászlaját,/ Mi riasztók föl zajunkkal/ Nagy álmából a hazát!”

A márciusi ifúság lelkesedése, mozgalma felrázta az egész országot. Fölcillant a remény, hogy végre minden meg fog változni, szabadok leszünk!

A 12 pont követeléseinek nagyjából valóra váltak, úgy látszott megvalósulnak a nemzet régen óhajtott elképzelései. Petőfi költészete hűen mutatja az események alakulását. Legelső fontosságát a sajtószabadságunk tulajdonított.

„... Sajtószabadságot szereztetek, / Sajtószabadságot, csak ezt ide!/ Ez olyan nagy mindenható ige/ A nemzetben, mint az isten „legyen”-je, / Amellyel egy mindenséget teremtet.”

Az események gyorsan peregtek előre, el nem képzelte módon, sikeresen.

A király is tudomást szerzett a magyar történekekről, s elkezdődött a felszámolás. A forradalmi megmozdulásokat nemcsak nálunk, a többi országban is leverték. Ekkor írta Petőfi: „Európa csendes, újra csendes/ Elzúgtak forradalmi.../ Szégyen reá! lecsendesült és/ Szabadságát nem vívta ki.”

A dicsőséges magyar hadjáratok alatt „elhulltanak legjobbjaink a hosszú harc alatt” – köztük a lánglelkű költőnk Petőfi is. Haynau alatt jött a szomorú október 6-a. A Bach korszak 10 éve alatt minden elveszítettnek látszott. Legjobbjaink a kétségbeesés hangján szólaltak meg.

„Csak vissza, vissza! Nincs itt kikelet,/ Az élet fagyva van s megdermedett./ Csak vissza, vissza délszigetie vár/ Te boldogabb vagy, mint mi, jó madár/ Neked két hazát adott végzeted;/ Nekünk csak egy volt! Az is elveszett. / ... / A bujdosókkal ha találkozol: / Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk, / Mint oldott kéve, széthull nemzetünk...! (Tompá Mihály: A gólyához, 1850).

Ekkor már kiderült, hogy a nagy történelem játékszerei vagyunk, mint azóta még annyiszor. Sorsunk a nagyok sakktábláin dőlt el, pecsételődött meg. Vörösmarty kétségbeesett kétkedése jól mutatja a nemzettel szemben elkövetett jogtalan igazságtalanságot, de a reménykedést is:

„Az nem lehet, hogy annyi szív / Hiába onta vért, / S keservben annyi hű kebel/ szakadt meg a honért / Az nem lehet, hogy ész, erő / És oly szent akarat / Hiába sorvadozzanak / Egy átok súly alatt. / Még jöni kell, még jöni fog / Egy jobb kor, mely után/ Buzgó imádság epedez/ Százerek ajkán.”

Ha végig gondoljuk a XIX. és XX. század eseményeit, történelmét, megbizonyítva látjuk Petőfi jóslatát, a rengeteg kint, keservet, megaláztatást, szenvedést, amit

el kellett szenvednünk, a sok galádságot, amit elkövettek velünk szemben. Átéltünk 2 világháborút, országunk megcsonkítását, Trianont, Recsket, a különféle lágereket, az 1956 utáni megtorlásokat, bebörtönzéseket, megbélyegzéseket, kilakoltatásokat. Volt aki nem tudta elviselni ezeket a szörnyűségeket, s a halálba menekült. Miért kellett ennek így történnie? Ezt akarták Petőfiék, a márciusi ifjak? – Ezért küzdött, harcolt a nemzet évtizedeken át? Miért ismétlődik a történelem szinte azonos módon, csak más szereplőkkel és más módszerekkel? Milyen feladatok várnak a mai fiatalokra? Szeretik-e úgy hazájukat, mint ahogy a márciusi ifjak szerették?! Ha nem, ki tehet róla? A család, az iskola, a társadalom, mi valamennyien? – Gondolkozzunk el ezen, mert „e fiúkért valaki felelős!” (Mécse László)

Mit remélhetünk a XXI. Század küszöbén? Most új történelmi helyzet áll előttünk. Új dimenziók nyíltak meg számunkra, új remények, változások, új lehetőségek között választhatunk, de vajon mindnyájan? – bárki számára egyformán adottak ezek? Nincsenek falak bizonyos embercsoportok, nemzetek között? – vagy ez már a Kánaán? – vagy csak délibáb?

„/ „Ha majd a bőség kosarából / Mindenki egyaránt vehet, / Ha majd a jognak asztalánál / Mind egyaránt foglal helyet / Ha majd a szellem napvilág / Ragyog minden ház ablakán / Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk / Mert itt van már a Kánaán!” /

Ha szembeállítjuk a XIX. sz. körülményeit, Petőfiék közegét a maival, óriási különbséget látunk. Más volt akkor a helyzet minden területen, más hozzáállást követelt. Mások voltak a történelmi keretek, a követelmények, a nemzeti célok. Mást jelentett a haza, mint fogalom, eszmei tartalom. Különbözőbbekben még senki nem fogalmazta meg. Szerinte a haza: „oltár atyáid által istennek építve: ház, hol az élet első örömeit ízeled; föld, melynek gyümölcse feltáplált; szülőid, hitvesed, gyermekeid, barátaid, rokonaid s polgártársaid: egytől egyig csak egészítő részei annak.” (Parainesis)

Vajon a mai fiatalok is így értik, érzik-e szó jelentését? A XX. századi internacionalizmus agymosásai kiüresítették, elszűrítették ezt a szent érzést. A XX. század folyamán az éppen uralkodó rendszerektől függött a haza értelmezése. A márciusi ünnepeket is a fennálló ideológia szerint forgatták ki lényegéből. Nemzeti imánkat, a Himnuszt lemezről játszották, sok fiatal nem is tudja önállóan énekelni, de a Szózatot sem! Természetesen vannak kivételek is, hála Istennek, de az általános kép katasztrofális! Nem csoda, hogy az eszmény nélküliség, a nihilbe vezet sokakat, s jön a drog, szesz, és egyéb mámorok...

Mi a sürgős teendő? – mert „e fiúkért (ifjúságért) valaki felelős”. Ennyire sötét lenne a jelen és a jövő képe? – nem, de számolnunk kell vele! A sok hirtelen jött változás sok mindent összezavart. Értékvesztés jött létre. Új helyzetbe kell beilleszkednünk! Meg kell találni a helyes utat, az igazi értékeket, a kibontakozás körülményeit. Meg kell jól felelnünk a kor új kihívásainak. Ifjúságunkat helyes irányba kell állítanunk, de erős, tiszta erkölcsi alap nélkül nem fog sikerülni. Nem elég az ész, erő! Becsületesség, tisztesség, őszinte emberszeretet, öntudatos hazaszeretet, tartós, kemény, kitartó munka, idegen nyelvek ismerete, a szomszéd népek és minden embertársunk tisztelete, is nagyon fontos a megújuláshoz, a beilleszkedéshez.

Tehetséges nemzet vagyunk! Tehetséges fiataljaink vannak, akikre büszkék lehetünk, a világ is elismeri sok mindenben elsőségünket. Sajnos vannak lemaradók, leszakadók is. Őket kell felemelni, segíteni! Ne hagyjuk őket elkallódn! – mert „e fiúkért (ifjúságért) valaki felelős!”

Az első március 15-től hosszú idő telt el. „megrakodva búval és örömmel.” Változó problémákkal, lehetőségekkel, buktatókkal, de mindig talpon maradtunk!

157 éven át „megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán.”

Solymosi Jánosné
Laurinyecz Mária

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Trodalmi oldal

Kosztolányi Dezső (1885-1936)

Kosztolányi Dezsőre emlékezünk születésének 120. évfordulóján.

Kosztolányi Dezsőné sz. Harmos Ilona férjéről írt életrajzi regényéből a Napló c. részt emeltük ki, amellyel bepillantathatunk (a századfordulón) a 15-16 éves, helyét kereső, ifjú Kosztolányi életébe.

Polányi Éva

NAPLÓ

Napló, az Úrnak 1900-ik évére.

„Jucundum est memoria praeteritorum rerum.”

Tehát Isten segítségével fel! Kezdem a naplót okt. 22-vel, talán azért, mert legtöbb időm van megírni a napló elején szokásos sablonszerű bevezetést. Valóban lelki szükség kényszerítte arra, hogy gondolataimat letűkrözzem e lapokra, hogy maradandó vonásokkal fessek azon érzelmeket, melyek szívemet bírják.

S érdemes valóban naplót írni, ha elgondolom, mily jó és kellemes érzés lesz azt olvasni, majd akkor, midőn meglett ember leszek, mily édes lesz majd meggyújtani az emlékezés fáklyáját, midőn a kandalló mellett kis csevegő gyermekek ülnek, s mellettem egy szép és jó (így) feleség, kivel megosztom a föld örömeit, terhét.

...Szép gondolatok, de ki tudja, hogy így fog-e teljesülni? Ki tudja, lesz-e boldog életem, ki tudja, nem leszek-e egy ideának áldozata! Ki tudja, hogy nekem fognak-e a világon teremni örömeik!...

De hogy elragadtál képzeletem! Nekem naplót kellene írni, s íme, most elmélek a jövő felül. Ó, ne nézz a jövő napszemébe, mert megvakulsz! Ne nézz a jövőbe, csak úgy léssz boldog! Mily édes lesz a múltba tekinteni, bámulni a szerencsét, s örvideni a bajon, hogy elmúlt.

Március 1-jén

Az alatt az egy hó alatt, míg naplóm tanulmány gyanánt németül vezettem, oly idegen voltam gondolataimban, oly kedvetlenül ültem le leróni a nap történetét, úgy éreztem magam, mint a csecsemő, kit leszakítanak az anya édes emlőjéről, melyből a legédesebb tej szívárog. Most visszatérek tehozzád, ó, gyönyörű nyelv, s te újra kinyitod gazdag tárházadat. Engedsz bányászni fénylő kincseid között... Ó, gyönyörű magyar nyelv! Létezik-e nálad szebb nyelv? Létezik-e, melyen jobban ki lehet fejezni a szív fellobbanását, szerelmét, csüggedését, csapongó jókedvét, mámoros bűját, haragvó kedélyét, játszi szeszélyét, méla fájdalmát! Ó, gyönyörű magyar nyelv! Lelkem oly élvezettel hallgatja a mennyei szózatod, találó szavaid, kifejezéseid, zamatos, ízes mondásaid. Oly jól esik veled enyelegni, hisz egy hóig voltam távol, enyelegjünk, mint az anya és a fiú, kik régen nem látták egymást. Óh, magyar nyelv! A te

fenséges szózatodat hallottam, mikor először láttam meg a földet, édesanyám magyar szóval takargatott be pólyámba, avval kedveskedett, hízelgett nekem. Tavasz délutánokon a dajka magyar danája mellett szunnyadtam el, magyar nyelven gögicséltem először, ezen fogom mondani először, „szeretlek”... Ó, szép ő, fenséges nyelv, a te zengzeted halljam halálos ágyamnál is, s édes lesz elmúlásom!

Délután visszatért lázam, s le kell feküdnöm.

Március 14-én

Közelepsz, hazám legszentebb ünnepe, márc. 15.! A tavasz szellő lágy fuvalma kábító illatot csap orcánkba, megittasul az ember lelke tőle, lábba hozza a közönyös lelket. Este a kaszinóban ünnepély volt, melyen én is jelen voltam. Eltekintve a dalárda szép és megható énekszámaitól, igen szép volt Rorák ünnepi szónoklata - a tartalmát s felfogását tekintve - habár a szónoki csengő, méltányos hangot, a fenséges egyszerűséget, a hideg nyugodtságot s elragadó szenvedélyt teljesen nélkülözte, sőt több helyen akadozott, kapkodott is...

Március 15-e

Március szent idusa! Kora reggel a pirkadó hajnallal együtt vult ki keblemen a szabadság legszebb rózsája, a nemzeti trikolór, s lelkemet részegítve kábítá el a márciusi mámorító levegő fűszeres illata. Mintha a természet, mintha az ég is ünnepelt volna! Soha ilyen szép tavasz reggelre még nem ébredtem: a nagy mennyboltozat mintha kék selyembe öltözött volna, egy felhő sem úszott az égen, csak a tündöklő napsugarak játszadoztak az öregtemplom csillogó keresztjén. Mintha áldást szórt volna a mindenható a szent nap emlékére!

... Petőfi, ó, Petőfi, te lebegettél ma előttem, a te isteni rapszódiaid sorai csengtek ma fülemben, az esküszó, a lelkesülő nép felkiáltásai. A lázas ifjúság mint menti meg a börtön bűzhödét levegőjében selymőző Táncsicsot, hogy sugárzik bágyadt szeméből az öröm, a meglepetés tüze...

Szép napok! Szép idők!

Ma egész nap igazgatói szünet volt, sajnos s örvidetes is. Sajnos, hogy a magyar kormány annyira rövidlátó vagy rossz akaró, hogy a nemzeti újjászületés napját nem tudja méltóképpen megünnepelni, örvidetes pedig, hogy édesatyám, a hitvány „kéz alatt” adott utasítást megvetve, egész nap adott szünetet. Hej! Tavaly ilyenkor Kálnaival de szapultunk, de tanácskoztunk!

Piros, fehér, zöld rózsával jár az ifjúság. Feltűnésből, szeszélyből, változatosságból vagy hazaszeretetből!

Vajon tudna-e az ifjúság oly lelkesedéssel, égő szenvedéllyel esküdni, mint a márciusi ifjak, vajon megesküdne-e még újra, ha kellene...(igen, kell)...

A magyarok istenére esküszünk,

Esküszünk!

Hogy rabok tovább

Nem leszünk! !!!

Március 18.

Órült részeg vagyok a szerelemtől. Ma írtam első szerelmes leveletem Tarján Irma kisasszonyhoz, nem tudom, talál-e visszhangra! Nem tudom, fog-e rajtam könyörölni! Reggel felkeltem korán tanulni a geometriát. Ha területről (T) volt szó, őt hozta eszembe, az irányt jelző nyilak Ámort juttatták eszembe. Ó, Káosz!...

Március 29.

Születésem napja...; s víg, szép születésnap! Édesatyám regge magához hívott s gratulált, Anyikám fejedelmi ebédet főzött, nagy anyám ezüstórával lepott meg, kell-e több!... még este színházbar voltam, ott még ő is megörvidendeztetett szép, kedves modorával.

Egy orosz primadonnát hallottam énekelni. Feje akkora volt mint a gombostű hegye, tagjait nehéz selyem takarta, fehér csipk volt mindenütt, mintha Oroszország fehér havasait perszonifikált volna. Szép volt, de nem olyan, mint ő, nem olyan, mint a szé magyar lány!

Ízes Ízek

Március

Zöldborsós csirke

Egy csirkét (vagy annak megfelelő mennyiségű azonos csirkealkatrészt) megmosunk, enyhén besózzuk és forró margarinon átpirítjuk. Ráöntünk egy konzerv zsenge zöldborsót levéllel együtt, beleteszünk apróra vágott petrezselyemzöldet, ha kell kis sóval és cukorral ízesítjük. Fedő alatt puhára pároljuk, majd 1 dl tejjel, 1 evőkanál liszttel besűritjük. Burgonyapürével tálaljuk.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal.

Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését

és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök

Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság,
Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)

mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: boti.bt@bekesnet.hu, boti.bt@mailbox.hu

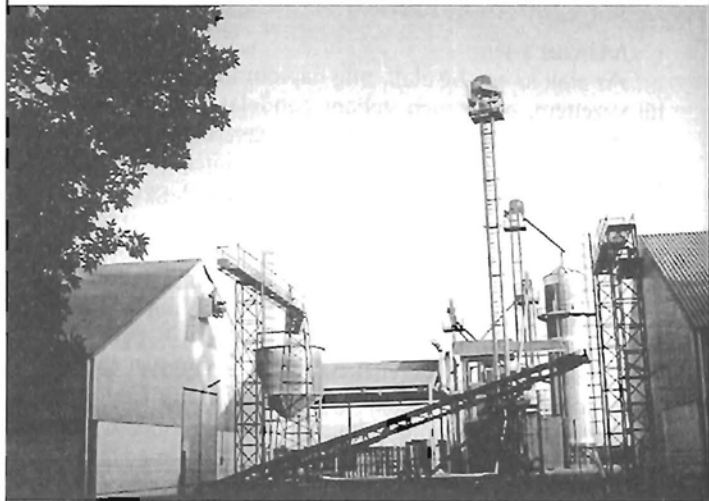
5500 Gyomaendrőd,

Ipartelep út 3.

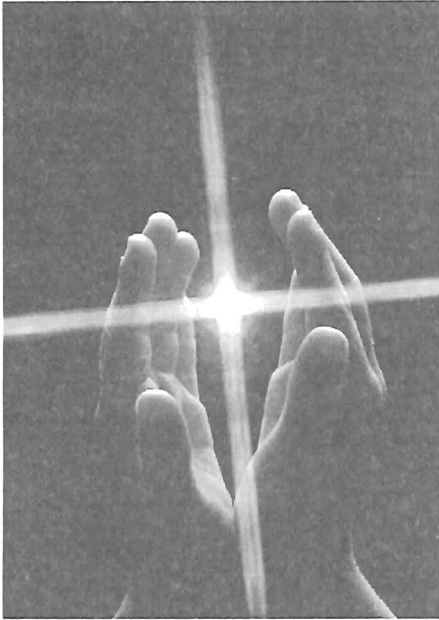
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Id. BALOGH PÉTER, aki a gyomaendrödi Református Szeretetott-

honban élt, 2005. február 1-jén életének 88. évében váratlanul elhunyt.

Gyászolja: családja

CSERENYECZ LÁSZLÓ, aki Hunya, Dózsa u. 5. sz. alatt élt, február 17-én, 49 éves korában befejezte földi életútját. Gyászolja: szülei, testvérei és a rokonság.

GIRICZ LÁSZLÓ, aki Endrődön élt, életének 80. évében 2005. február 10-én hosszú súlyos betegség után elhunyt.

Gyászolják: felesége, gyermekei és unokái

NÉMETH PÉTER volt kamuti lakos, aki Kaliforniában élt nyugdíjazásáig, majd hazatelepült, február 19-én, 73 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: testvére és a rokonság.

SZABÓ LAJOS, Gyomaendröd, nagylaposi lakos 2005. február 14-én, életének 31. évében súlyos betegségben elhunyt. Gyászolják: kisfia Zsoltika, szülei, testvére és családja

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A gyászoló család hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a szeretett férj, édesapa és nagyapa, Giricz László temetésén megjelentek vagy részvétüket nyilvánították.

„A győzelem elnyelte a halált,
Halál, hol a te győzelmed?
Halál, hol a te fullánkod?” (Szt. Pál)

Az endrödi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmi Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Gubucz György, 15 éves legény (Gubucz József igazgató úr édesapja, 1917-ből)

Endrödi iparosok az 1930-as évek elején

GAZDAKALENDÁRIUM

BÖJTMÁS HAVA

Információ gazdálkodóknak

A kalászosok gyomirtása

Közhely, de igaz: minden év más. Az őszi kalászosok gyomirtása nagy valószínűséggel eltérő lesz a meg-szokottól, hiszen a viszonylag korai vetések és a későn jött tél érdekes, de egyben igen nehéz helyzetet teremtett a gyomosodási viszonyok területén. Jellemző a T2 - es (a búzáéval azonos fejlődési ütemet mutató) gyomnövények nagymérvű jelenléte, ráadásul a gyomnövények fejlettsége több helyen szinte elképesztő. A megszokott rutinszerű megoldások valószínűleg csak részmegoldásokat jelentenek majd, sok termelőnek keserű tapasztalatokat nyújt majd a tradíció. Még van idő gondolkodni és cselekedni!

Mit vegyünk figyelembe?

1. A gyomirtás eredménye meghatározhatja az ágazat jövedelmezőségét.
2. A műtrágyázás hatékonyságát néhány gyomnövény jelenléte kategóriákkal csökkenti, mert pl. a ragadós galaj sokkal jobban hasznosítja a nitrogént, mint a kalászosok.
3. A gyomirtás ideje eldönti a hatékonyságot!
4. A gyomirtószer hatásának sebessége (a gyomnövények elpusztulásának sebessége) idén kiemelkedően fontos szerepet játszik.
5. A T2 - es és az évelő gyomnövények (pl. mezei aszat) együttes jelenlétére idén kicsi az esély.
6. Az olcsó gyomirtószer nem biztos, hogy jó gyomirtószer! A hektárköltség fontos, de nem egyedüli szempont.
7. Ne márkanevekben, hanem hatóanyagokban gondolkozunk!
8. A gyomflórához igazodó, házilag összeállított kombinációknak idén vélhetően nagyobb jelentőségük lesz, mint a megszokásból használt gyári kombinációknak.

Megoldások:

A kora tavaszi gyomirtásnál vegyük figyelembe, hogy a hormonhatású készítmények hatásukat csak tartósan 5 Co felett tudják maradéktalanul kifejteni. Válasszunk olyan készítményt, melynek eredményességét a hőmérséklet nem befolyásolja. Ilyen az AUORA® 50 WG. Ez a gyomirtószer 0 Co - tól használható, és a kamillafélék kivételével búza legnagyobb konkurenciáját jelentő T2 - es gyomnövények ellen hatásos, beleértve a ragadós galajt, is gyakorlatilag annak fenológiai fázisától függetlenül. Dózisa 30 g/ha. További előnye, hogy hatását 3 - 4 nap alatt tökéletesen kifejti, megszabadítva a kultúrnövényt a gyomkonkurenciától. Ezáltal a műtrágyázás hatékonysága növekszik, ami terméstopplethez vezet. Kombinációs partnernek a Granstar® 75 DF - et javasoljuk 12 g/ha dózisban. A két gyomirtószer kombinációja a teljes T2 - es és T4 - es kétszikű spektrum ellen hatásos.

A lényegesen később jelentkező évelők (mezei aszat, szulák) ellen olcsó és hatékony megoldást jelentenek a hormonhatású készítmények. Az U-46° M 750 SL 0,8 - 1,0 l/ha, vagy az U-46° D 450 SL 1,0 - 1,5 l/ha adagban az évelőkön kívül számos más gyomnövény ellen hatékony. Kombinációban való alkalmazásuk abban az esetben indo-kolt, ha a gyomösszetétel erre okot ad. Idén ez a későn ve-

tett őszi, vagy a tavaszi kalászosoknál lehetséges. Amennyiben a gyomirtásunkat későbbre halaszthatjuk, azaz „megvárjuk” az összes gyomnövényt akkor a Mextrol® B nevű készítményt javasoljuk 1,0-1,5 l/ha adagban. Ez a gyomirtószer gyorsan, látványosan leperzseli a kétszikű gyomokat. Rugalmas és biztonságos felhasználást tesz lehetővé a magról kelő, és az évelő kétszikűek ellen egyaránt hatékony Granstar® Combi .

2005 tavaszán jó esély van arra, hogy a gyomnövények közül mindig lesz néhány, amelyek a gyomirtás idejére már igen erős fenológiai stádiumot ér el. Ilyen esetekben a már említett osztott gyomirtás, vagy a valóban hatásos kombinációk összeállítása lehet a megoldás.

Javasolt kombinációk:

Aurora® 50 WG 30 g/ha + U-46° M Plus 750 SL 0,8 l/ha (ragadós galaj és mezei aszat dominancia)

Aurora® 50 WG 30 g/ha + U-46° D 450 SL 1,0 l/ha (ragadós galaj és mezei aszat dominancia)

Aurora® 50 WG 30 g/ha + Granstar® Combi (12 g Granstar® + 0,8 l U-46° M) (minden kétszikű gyomnövény ellen)

Aurora® 50 WG 30 g/ha + Granstar® 75 DF 15 g/ha (ragadós galaj és kamillafélék dominanciája)

Aurora® 50 WG 30 g/ha + Mextrol® B 1,0 l/ha (ragadós galaj és kamillafélék dominanciája)

Összefoglalva:

Kísérjük figyelemmel tábláink gyomosodását! Ha tehetjük, gyomirtsunk minél korábban, de készülünk fel arra, hogy nem lesz jelen minden gyomnövény. A kombinációk összeállításánál a költségek mellett vegyük figyelembe a gyomirtószer biológiai hatékonyságát, hőmérsékletfüggőségét, a gyomirtás sebességét is. A várható jó felvásárlási árak nem indokolják a minden áron való spórolást, így a gyomirtás hatékonyságának csökkenését.

Tamás István/Magyar Kwizda Kft.

Bethlen Hírek

2005. február 1-jén a Bethlen Gábor Szakképző Iskola Sajtüzemét meglátogatta Dr. Amer Atta professzor Libiából. Majd találkozott Gubucz József iskolaigazgatóval, aki meghívó levelet küldött a Libiai Egyetem vezetőinek a soron következő Sajt- és Túrőfesztiválra.

2005. február 9-én a Bethlen Gábor Szakképző Iskola adott otthont a Mezőgazdasági Könyvhónap regionális rendezvényének. A műsoros programban Gubucz József igazgató megnyitója után, Dr. Fehér István az FVM helyettes államtitkára mondott köszöntőt.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szecellert.hu> * E-mail: ivanvi@mail.szicszi.hu vagy ivanvi@theol.u-szeged.hu